

SCHOON KIND

Nicky Silver's Beautiful child
Nederlands Stef Driezen

ALMO TONEELMANUSCRIPT

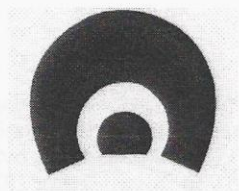

AUTEURSBUREAU ALMO bvba
Jan Van Rijswijcklaan 282
B - 2020 ANTWERPEN
Tel. 03/260.68.16
bestellingen@almo.be

SCHOON KIND

**Nicky Silver's Beautiful child
Nederlands Stef Driezen**

ALMO TONEELMANUSCRIPT

**AUTEURSBUREAU ALMO bvba
Jan Van Rijswijcklaan 282
B - 2020 ANTWERPEN
Tel. 03/260.68.16
bestellingen@almo.be**

SCHOON KIND

Beautiful Child

NICKY SILVER

Vertaling Stef Driezen

"Mijn ogen hebben mijn ziel verwond"

- *Olivier de Noyen aan Isabel de Fréjus, 1347.*

Dit werk mag slechts worden opgevoerd
na voorafgaande schriftelijke toelating van
AUTEURSBUREAU ALMO bvba
Jan Van Rijswijcklaan 282
B - 2020 ANTWERPEN
Tel : 03/260.68.16
Fax : 03/216.95.32

E-mail : bestellingen@almo.be
www.almo.be

waar de nodige teksten kunnen worden aangekocht.

DRAMATIS PERSONAE

ISAAC, midden dertig
HARRY, zijn vader
NAN, zijn moeder

DR. ELIZABETH HILTON, midden dertig
VICTORS MOEDER, midden dertig

DR. ELIZABETH HILTON & VICTORS MOEDER worden door dezelfde actrice gespeeld.

PLAATS

De leefruimte van een smaakvol huis en een deel van een binnenhof dat steeds zichtbaar aanwezig is ofwel op- en af kan geschoven worden

TIJD

Nu

EERSTE BEDRIJF: "ACHT".

ISAAC stapt in een vloed van licht en richt zich tot het publiek.

ISAAC

Afgelopen nacht droomde ik dat ik heel, heel, heel, heel, heel, heel, heel beroemd was. Ik keek naar mijn leven als naar een documentaire op de kabel. Geboren uit lieflijke ouders, in een lieflijk huis, in een lieflijke voorstad *maar* gezegend met de gave, de vloek, het goddelijke talent: te zien, echt te zien, de wereld te zien als lijnen en vlakken, als rondingen en zich herhalende velden van vorm. Ik had ogen die zagen en handen die uitvoerden wat ik hen bijbracht. In mijn droom was ik de grootste schilder die deze wereld ooit heeft gekend; mensen van koninklijken bloede maakten mij het hof, ik werd aanbeden door Arabische sultans, die een voetval maakten en me steekpenningen betaalden om hen te schetsen op tafellinnen. De First Lady op lijn twee – zet haar in wacht. Mijn vrienden waren modellen, onlosmakelijk verbonden aan mijn naam, en camera's volgden mij overal, zodat de mensen, avond na avond, met miljoenen tegelijk, mijn leven konden gadeslaan – wervelende feestjes en buitenverblijven, zeiljachten zo groot als Oosterse steden – avond na avond gekluisterd voor hun tv's als was mijn leven, dag aan dag, de Forsyth Saga in een modern kleedje. En dan, 's morgens bij de koffie: "Heb je Isaac gezien gisterenavond? (Geen achternaam nodig). Heb je gezien wat hij aanhad, wat hij gegeten heeft, waar hij naar toe ging, wat hij heeft gekocht?" Ik was de omschrijving voor aantrekkelijk – Mensen zeulden krantenknipsels naar plastische chirurgen – mijn naam werd een adjectief en ik was geliefd bij iedereen en voor altijd ... En toen werd ik wakker. En ik was mezelf. Ik ben een schilder. Ik ben een leraar. In een benepen appartement, luisterend naar het geluid van zijn ademhaling in een stikdonkere kamer. Op de trein nu, om mijn ouders te zien, in hun lieflijke huis, in een lieflijke voorstad ... Ik kan mijn handen niet laten stoppen met bibberen.

Licht gaat uit op ISAAC. Algemeen licht fade in op HARRY & DELIA, versmolten in een passionele omhelzing. De living is groots en elegant; diverse in-(uit)gangen inclusief een trap die naar een bovenliggende verdieping leidt. Een uitgang naar de hal en hoofdgang en nog één naar de binnenhof. Er staat een aktetas op de vloer. Wanneer het licht op zijn volst staat, breekt Delia uit de omstrengeling.

DELIA

Verlos me, Harry.

HARRY

Delia –

DELIA

Je hebt gezegd dat je dat zou doen.

HARRY

Dat heb ik niet.

DELIA

Ik weet dat nog. We waren hier, we stonden hier, precies op deze plaats, en ik was aan 't janken – Nan was gaan shoppen of gaan lunchen of zoiets – en ik stond te janken omdat 't met hem van kwaad naar erger gaat. Ik heb gezegd dat 't met hem van kwaad naar erger gaat.

HARRY

Wil je iets drinken?

(Hij haalt een drankje)

DELIA

Luister jij eigenlijk? Ik heb je verteld hoe hij op me afkwam. Ik heb je verteld dat hij mij Janet noemde en jij zei: "Wie is Janet?" en ik dat mijn moeder Janet heette. En je zei: "Oh". Dat was alles. "Oh". En ik zei dat hij me verschrikkelijk verwenste, me beschuldigd heeft van dingen die mijn moeder heeft gedaan, dat hij aan de drank zat en ik dat niet kon verdragen. En je nam mij in je armen en raakte mijn haar aan en zei dat je me daarvan zou verlossen. Ik zie dat nog sprekend voor me.

HARRY

Ik zei dat je er schoon uitzag.

DELIA

Jij hebt gezegd dat je me zou meenemen!

HARRY

En dat ik je kleeid schoon vond.

DELIA

Je hebt me dat beloofd. Je hebt gezegd dat je 't Nan zou vertellen – dat we zouden weggaan samen.

HARRY

Ik kan dat gesprek nu niet hebben. Ze gaat binnenkomen.

DELIA

Ik heb je gehoord. Ik heb je gehoord: klaar en duidelijk – Je hebt dat gezegd en ik dacht: mijn God, mijn Verlosser. Ik heb mij aan je blootgegeven, Harry. 'k Heb je geheimenissen verteld.

HARRY

Zie naar het uur.

DELIA

Ik heb je verteld hoe mijn vader mij met hem liet dansen, middenin de nacht, *slows!* Zelfs als er geen muziek is. 't Kan hem niet schelen. Ik zeg hem: "Er is geen muziek", hij zegt "Zwijg" en trekt me dicht tegen zich aan, veel te dicht. Ik heb je verteld hoe hij de ene obsceniteit na de andere uitbraakt en mij de duivel aandoet. Hoe hij alle kruiden verkeerd etiketteerde zodat

ik kaneel op mijn vlees doe en zout in mijn koffie. En jij zei: "Da's voorbij, da's allemaal voorbij nu, Delia. We zullen gelukkig zijn. Jij en ik." En dan hebben we gevreeën. Op de zetel. Ik heb mijzelf aan jou gegeven! En je hield mij vast en ik voelde voor de eerste keer, voor de allereerste keer zoiets als een zweem, een flard, een sprankel hoop waar ik me aan kon vastklampen, aan kon vasthouden van lieverlede.

HARRY

Als je me elke futilliteit onder de neus gaat wrijven.

DELIA

Jij hebt mij beloftes gedaan! Jij hebt me gezegd dat we weg zouden gaan –

HARRY

Ik bedoelde: op restaurant.

DELIA

Ik zag dat allemaal. Jij en ik, een klein huis, misschien zelfs een huisje in de rij. Ik heb niet veel nodig. Gipsplaten muren, een salon uit afzonderlijke elementen en een tuin. Een nieuw begin. Ik zag alles.

HARRY

Jij hebt mij verleid.

DELIA

Dat is gewoonweg niet waar. Ik heb nooit – Ik ben altijd professioneel en zakelijk gebleven. Lange rokken, platte schoenen, en als ik je brieven opnam hield ik mijn ogen op mijn blad. Ik heb nooit naar je gekeken. Ik wou wel, Harry. 't Was pijnlijk dat niet te doen. Maar 'k heb dat niet gedaan. Ik was een voorbeeldig stuk van 't decor.

HARRY

Je zat te janken, te krijsen, je bleef maar doorgaan –

DELIA

(beschaamd) Ik had mijn zwakke momenten.

HARRY

En ik verwijt je die niet, maar laat ons eerlijk zijn. 't Moet van twee kanten komen.

DELIA

Jij gaf mij 't gevoel dat ik leefde en jong was en vol vooruitzichten!

HARRY

Kunnen we 't daar een andere keer over hebben? Nan is op komst en onze zoon komt lunchen.

DELIA

Kan mij niet schelen! Wat kan mij nog schelen? Mijn leven is zinloos. Je beziet me niet meer.

HARRY

(kijkt weg) Ik ben je nu aan 't bezien.

DELIA

Nee. Dat doe je niet.

HARRY

Ga alstublieft weg.

DELIA

Bezie mij!

HARRY

Alstublieft –

DELIA

Harry!

Hij kijkt naar haar.

Niet zo, in godsnaam.

Hij ledigt zijn glas. Zij gaat zitten.

... Je haat me.

HARRY

Dat zou 'k niet zeggen.

DELIA

Je moet me wel haten. Je kijkt mij haatvol aan. Dat is haat. Ik ken die blik, herken hem. Net zoals mijn vader. Zijn gezicht is één masker van haat. En waarom? Wat heb ik anders gedaan, dan proberen voor hem te zorgen? Wat doe ik anders dan 't kwijl van zijn gezicht vegen en zijn bad laten vollopen en zijn voeten masseren en zijn smeerlapperij aanhoren – als bliksems die op mij afkomen! Ik heb overal kneuzingen, littekens van al die woorden die hij me in mijn gezicht smijt.

HARRY

Ik kan dat moeilijk aannemen.

Hij gaat naar de bar en schenkt zich nog eens vol.

DELIA

Verlos mij. Mijn leven loopt dood. Ik ben zo ongelukkig. Ik blijf maar eten. Ik eet en eet omdat 't geluid van 't kauwen mijn gejank uitvlakt. Bezie mij. Ik ben zes kilo bijgekomen –

HARRY

Je ziet er heel goed uit.

DELIA

Mijn haar valt uit –

HARRY

't Staat je goed.

DELIA

Hoor jij jezelf soms bezig? Ik bedoel maar, God. Ik zeg: “Mijn haar valt uit.” En jij zegt: “'t Staat u goed”? Kan je jezelf wel horen? Of ben je doof en zeg je zomaar iets dat je blijft opzeggen?

HARRY

(zich naar haar draaiend) Wat? 't Spijt me.

DELIA

Ik wil niet meer verder leven. Als je me niet graag ziet, wil ik niet verder leven.

HARRY

(vriendelijk) Delia.

DELIA

Waarom zou ik?

Een pauze.

Antwoord me dan!

HARRY

Ik dacht dat 't retorisch bedoeld was.

DELIA

Dat was 't niet.

HARRY

Oh.

DELIA

(rechtstaand) Zeg het haar. Vertel haar over ons, Harry.

HARRY

Nee.

DELIA

Doe het of ik zal het doen.

HARRY

Da's chantage.

DELIA

Wat is 't punt?

HARRY

Dat was mijn punt.

DELIA

Zeg het haar!

HARRY

Wees 'ns wat redelijk.

DELIA

Waarom zou ik? Niemand houdt van mij, Harry. Ik heb geen geld, ik kan niet zomaar weggaan. Ik kan niet zomaar opnieuw beginnen. Ik word ouder en ik zie alleen maar eindpunten. Zeg het haar!

Tel. NAN vliegt binnen in de kamer, stevent recht op de bar af.

NAN

Mijn God, die vrouw is onvoorstelbaar! Is Isaac hier al? Hoe laat is het?

HARRY

Half twee.

NAN

(zonder te pauzeren, zich een drankje mixend) Ik zou gezworen hebben dat 't middernacht was – of woensdag. Libby Winnig, heeft, om Gods wil dat zweer ik, een soort van Einstein-talent om de tijd te rekken. Een uur wordt een decennium en voor je 't goed beseft zijn je kinderen volgroeid. Ik zit met haar in, echt, maar op een bepaald punt wordt tragedie komedie, begrijp je wat ik bedoel? Haar man heeft haar laten zitten, prima, wel mijn hart breekt, maar 't is niet alsof er ooit iets tussen hen geweest is. Ze hebben geen kinderen en haar man was *weerzinwekkend* om te beginnen – maar dan nog; 't blijft wel haar man, veronderstel ik, en een fiasco is een fiasco. Dus dat arme wicht krijgt daar het eczeem, van kop tot teen, uit pure schrik en nu ziet ze eruit als was ze ontsnapt uit een leprakolonie – wil haar huis niet meer uit, te beschaamd als ze is, zit daar als een gecolloqueerde – eet alleen nog wat ze kan bestellen via ziekenhulp. Al erg genoeg, ja. En nu haar hond, een hond die ze al god weet hoeveel jaren heeft – ik kan niet op zijn naam komen, woef-fie-dinges – ik probeer die hond te *beschrijven*, niet zijn naam te raden – in elk geval, hij is overreden, verleden week, door een Mercedes. Dus nu is 't enige wat ze nog kan doen: haar schurftig klein kopje opheffen om te blèren en te janken en te reutelen tegen God de Almachtige: “Waar is de Gerechtigheid, waar houdt het op en wat voor zin heeft het nog om in een doodlopend straatje te zitten als dat soort dingen mag gebeuren! –

Zij draait zich om, al drinkende en ziet Delia.

Oh Delia, hallo. Ik zag je daar niet staan.

DELIA

Hallo.

Een lange pauze, DELIA kijkt naar HARRY, wachtend dat hij iets zou zeggen.

HARRY

Delia had nog wat papieren.

NAN

Oh?

HARRY

Om te tekenen.

NAN

Dat vermoedde ik al.

HARRY

Papieren die ik moet ondertekenen.

DELIA

(kapot) ... Ik moet gaan.

NAN

Heeft Harry je iets te drinken aangeboden?

DELIA

Ik moet.

NAN

Je zou moeten blijven. Onze zoon komt lunchen. We kunnen misschien een feestje bouwen –

DELIA

Ik moet gaan!

NAN

Oh, goed. Een andere keer dan.

DELIA

Mijn vader verwacht me.

NAN

't Spijt me.

DELIA

(wrang naar HARRY) Ik heb beloofd de eelt van zijn voetzolen te halen.

DELIA neemt haar aktetas, stapt heel dicht voorbij NAN.

NAN

Nu zie ik het pas – Delia, je haar! 't Ziet er beeldig uit. Heb je er iets mee gedaan?

DELIA

't Valt uit.

NAN

Wel, 't staat je.

DELIA

In plukken.

NAN

Echt knap.

DELIA

(zich opboeiend) Dank u.

NAN

Heel fris.

DELIA

Excuseer me.

DELIA glimlacht en stuift weg, kan met moeite haar tranen bedwingen.

NAN

Ik heb Delia graag. Weet je, de hele tijd dat Libby bezig was met haar tirades, zat ik te denken: we zouden de kamer moeten herdoen. Zij had het over tragiek en ik dacht aan hangplanten en ladekasten. Wat denk je van bordeauxrode muren? Wat zou je vinden van bordeauxrode muren, Harry.

HARRY

Ik vind de kamer goed zo.

NAN

Vind je dat? Vind je dat echt?

HARRY

't Is prima.

NAN

Je neukt haar, niet?

HARRY

Wat?

NAN

Antwoord op de vraag.

HARRY

Je bedoelt Delia?

NAN

Nee, ik bedoel: Arlene Francis. Was er nog een ander gedrapeerd, kalend vrouwspersoon die hier zat te blèren in de living toen ik binnenkwam?

HARRY

Delia is niet kalend.

NAN

Ze heeft dat zelf gezegd.

HARRY

Ze overdrijft. En ze was ook niet aan 't blèren.

NAN

Janken dan?

HARRY

Nee.

NAN

Aan 't balken?

HARRY

Nee – en da's hetzelfde.

NAN

Wel ik ga hier niet beginnen discussiëren over semantiek. Ze was aan het huilen. En als dat niet zo was, dan stond ze toch op het punt dat te gaan doen. Ik kon dat zien. Ik kon dat ruiken hier in die kamer.

HARRY

Alstublieft.

NAN

(heel gespannen) Denk jij dat het mij wat kan schelen dat je naar bed gaat met je secretaresse? Is het dat? Denk je dat ik met dingen ga smijten? Of mezelf van kant maken? Of erger nog: jou?

HARRY

(tegen publiek) Ik zou dat beter uitleggen. Zowat zeven jaar geleden heeft Nan haar baarmoeder laten wegnemen, om redenen waar ik liever niet op inga –

NAN

Vleesboom! Niks om beschaamd over te zijn!

HARRY

Mijn standpunt toen was, ze zouden vandaag de dag waarschijnlijk niet meer opereren. Indertijd was het mes heilig. En sindsdien, vindt ze er niks meer aan om aangeraakt te worden.

NAN

Ik heb er nooit iets aan gevonden om aangeraakt te worden om te beginnen – niet door jou in ieder geval.

HARRY

Hop. We zijn vertrokken.

NAN

Ik heb nog altijd spijt dat ik niet met Bobby Harris getrouwd ben, of met Timothy Jangle, of met om 't even wie, eerlijk gezegd – Je secretaresse, Harry? God. Je bent het cliché gepasseerd en goed op weg te standaardiseren –
(*tegen het publiek*) Bobby Harris, dat was een echte vent. Groot en gespierd en hij kon fantastisch kussen. Niet van dat hyperactief gehengst als hing zijn tong aan een lange.

HARRY

Wel, Bobby Harris is drie jaar geleden gestorven aan darmkanker. Dus waar zou je nu staan, dan?

NAN

Op het terras van mijn appartement aan de Franse Riviera.
(*tegen het publiek*) Harry gebruikt mijn operatie als excuus. Grond van de zaak is: hij had al een affaire *twee jaar* voordat ik onder het mes ging. Een juffrouw Huppel, of Puppel of zoiets, een serveuse. Dus hij kan zeggen wat hij wil, waarheid is –

HARRY

Dat hebben we allemaal al gehad! 't Was iets van niks. Er was geen enkele gevoelsmatige binding.

NAN

Hoe kan je een gevoelsmatige binding hebben als je geen gevoelens hebt? Hebbes. Jij denkt dat je bijdehand bent.

HARRY

't Had absoluut niks te betekenen.

NAN

Niet voor jou.

HARRY

Of voor haar.

NAN

Voor mij misschien!?

HARRY

(afwijzend) Wel.

NAN

En nu is 't Delia. Probeer dat maar niet te ontkennen. Weet je, 't is niet het feit van een andere vrouw dat me zo dwars zit – maar Delia?

HARRY

Je zei dat je haar graag hebt!

NAN

Ik was aan 't liegen, jij kalf.

HARRY

Ze is heel lief.

NAN

't Is een gorilla.

HARRY

Ik heb graag een vrouw met pak aan.

NAN

't Is een orang-oetang. Ik heb haar op heterdaad betrapt; als niemand erop let, plukt ze de roos uit haar haar! Ik wil maar zeggen, hoe kan je zelfs met haar praten. Ze moet een IQ hebben van min zesenzestig.

HARRY

(koudweg) Conversatie mijden we. Wij hebben dat niet van doen.

NAN

(gekwetst) ... Ik haat je.

HARRY

(tegen publiek) Ze doet zich zo wereldwijs voor.

NAN

Waar?!

HARRY

Waar wat?

NAN

Hebben jullie 't gedaan?

HARRY

Wat maakt dat uit?

NAN

't Was hier, niet?

HARRY

Wat maakt jou dat uit?

NAN

Op de zetel?

HARRY

Laat ons van onderwerp veranderen.

ISAAC komt onopgemerkt binnen.

NAN

In mijn bed?

HARRY

Ik wil 't er niet over hebben.

NAN

Gemakkelijk genoeg om erachter te komen. Ik moet alleen maar naar wat haarplukken zoeken tussen de kussens, onder de oorkussens, in de lakens. Achter mijn gat neuken, dat is één ding! Maar die apin, dat neanderthaler-geval bij mij thuis brengen, in mijn bed! Je gaat te ver, Harry. Je gaat een klein beetje te ver!

ISAAC

Pardon.

NAN & HARRY keren zich naar hem toe, alle twee plotsklaps stralend.

NAN

Isaac!

HARRY

Maar zie nu toch 'ns!

NAN

Ik had je niet horen –

HARRY

Maar zie nu toch 'ns!

NAN

Dat heb je al gezegd.

ISAAC

Wie was dat?

HARRY

Wie was wat?

ISAAC

Ik ben iemand gepasseerd, op de binnenplaats.

NAN

Papperig?

ISAAC

Een beetje.

NAN

Dun haar?

ISAAC

Ze was aan 't wenen.

NAN

(tegen Harry)) Heb ik 't niet gezegd.

HARRY

Zie nu! Zie nu! Ben je gegroeid? Je ziet er zo groot uit! Mijn god, hoe groot ben je nu?

ISAAC

Ik weet niet.

NAN

't Is een volwassen man van in de dertig, Harry. Hij is gestopt met groeien.

HARRY

Wel, schijn bedriegt.

NAN

Jij bent aan 't krimpen –

HARRY

Ik zou durven zweren dat je tien centimeter gegroeid bent sinds de laatste keer dat ik je gezien heb.

NAN

Wil je een aperitief? 't Eten is nog niet klaar.

ISAAC

Ja, dank u. Ik denk van wel. Ik wil wel.

HARRY

Draag je steunen?

ISAAC

Wat?

HARRY

In je schoenen?

NAN

(Harry afblaffend) Haal hem iets te drinken.

Harry doet dat.

NAN

Ik zie je haar graag zo.

ISAAC

Mijn haar?

NAN

Aan 't schilderen?

ISAAC

Niet veel.

NAN

Dat is spijtig. Ik zag dat schilderij graag verleden Kerstmis! 'k Was er helemaal weg van!

ISAAC

Bedankt –

NAN

Al dat oranje en – hoe noem je die kleur ook al weer? Hoe zou jij die noemen?

ISAAC

Blauw?

NAN

Ik zag dat graag! Zo energiek en passioneel en wild en –

ISAAC

Je hebt het weggehaald.

NAN

(beschaamd) Welleuh...

ISAAC

't Hing daar.

NAN

't Hangt in de logeerkamer nu. Weet je, 't hangt daar zoveel beter. Er zit zo'n heel klein azuurblauw draadje in het bloemmotief op het dekbed dat niemand zelfs ooit opgemerkt heeft; tot jouw schilderij dat liet uitkomen. 't Hangt daar echt schoon!

HARRY

(geeft hem zijn drankje) Voilà.

NAN

Ik was net aan 't zeggen, voordat jij binnenkwam, ik was aan 't zeggen dat ik die kamer hier wil herdoen. Ze is al zo sinds je geboorte. 't Is bijna 'lijk een schrijn – of een graftombe. Jij moet me wel helpen. Je hebt daar zo'n goed oog voor.

HARRY

Je ziet er geweldig uit.

NAN

Ik dacht aan bordeauxrode muren.

ISAAC

Zou niet misstaan.

HARRY

Alles goed met je?

NAN

Wijnrood – of wat zuiders.

ISAAC

(tegen Harry) Met mij wel.

NAN

Misschien terracotta.

HARRY

Heb je geld nodig?

ISAAC

Nee.

HARRY

Zeker weten?

ISAAC

Ik wou jullie vragen –

NAN

En een ladekast daar.

ISAAC

Ik vroeg me af of –

NAN

Wat denk je?

ISAAC

Of ik hier zou mogen blijven.

NAN

... Wat?

ISAAC

Of ik mag blijven.

NAN

... Hier?

ISAAC

Een tijdje.

NAN

Je bedoelt het week-end?! Dat zou fijn zijn. We kunnen morgen verfstalen bekijken. Zoals toen je klein was. Niet dat we toen naar verfstalen hebben gekeken, maar je gewoon te zien, samen de tijd hebben. Kinderen groeien op, verhuizen, vallen hun ouders af. Dat is de natuurlijke gang van zaken. Ik weet dat maar het maakt het er niet –

ISAAC

Ik bedoelde: voor langer.

HARRY

En wat met je werk?

NAN

Wat met je job?

ISAAC

Ik heb mijn job opgegeven.

NAN

Oh mijn god.

ISAAC

Gisteren.

NAN

Oh mijn god.

HARRY

Is alles wel in orde met je? Ben je ziek?

ISAAC

Alles in orde.

NAN

Wij hebben laten vaststellen dat alles in orde is met hem, Harry! Zijn gezondheidstoestand is officieel vastgesteld als: in orde.

HARRY

Sla die toon niet tegen mij aan.

NAN

Loop naar de duivel.

ISAAC

't Doet goed thuis te zijn.

NAN

Je hebt je job opgegeven?

HARRY

Waarom?

ISAAC

't Is ingewikkeld. Ik ben iemand tegengekomen.

NAN

Oh?

HARRY

Echt.

NAN

Dat is fantastisch!

HARRY

Hoe heet hij?

ISAAC

Brian.

NAN

Ik ben gek op die naam! Altijd al geweest! Ik heb een Brian gekend toen ik nog een jong meisje was – denk ik. Of was 't Ben – Is 't serieus?

ISAAC

Ja.

HARRY

Ik versta niet –

NAN

(afblaffend) Hij is iemand tegengekomen en hij is verliefd.

HARRY

En je wil hier blijven?

NAN

God.

HARRY

Ik kan niet volgen –

NAN

Hoe ziet hij eruit?

ISAAC

Wel.

NAN

Vertel ons.

ISAAC

Hij heeft vlaskleurig haar. En grijze ogen. Schone ogen. En – ik weet niet, we hebben heel lang naar elkaar gekeken, voor we spraken, gewoon naar elkaar gekeken. Ik bekeek hem, bestudeerde hem. De welving van zijn kaak, het palet van zijn haren, zand en graangewas en licht, de kleur van het licht. Perfect. We wisten alle twee wat we wilden. We wilden elkaar –

NAN

Er is te weinig romantiek in de wereld. 't Is allemaal dood. Dood, dood, dood. Als een platgereden egel langs de kant van de weg.

HARRY

Ik heb je moeder voor 't eerst gezien tijdens een parade, een optocht van 't leger –

NAN

Dat interesseert niemand – Ga voort.

ISAAC

Ik deed niks. Ik heb alleen maar gekeken. Ik was nerveus, niet zeker hoe ik me moest voelen. En op een dag, stonden we, vlak naast elkaar aan het raam. Woordloos, gewoon te kijken. Naar de grijze lucht.

NAN

De lucht was grijs. Zijn ogen zijn grijs. Er zit muziek in.

ISAAC

Het begon te sneeuwen. En het was zo schoon en ik verlangde zo erg naar hem. Maar ik deed niks, zei niks. Ik verroerde me niet. Zie je, ik was bang – dat hij mij niet zou willen. En ik zag mijn hele leven als één gemiste kans. Ik zag mezelf, in mijn appartement, teloor gegaan, alleen.

NAN

God.

ISAAC

En, wel, ik begon te wenen – een beetje toch. Ik bedoel: geen tranen met tuiten. Ik bedoel: ik kreeg de tranen in mijn ogen en misschien viel er wel één of misschien ook niet. Ik weet het niet. Maar hij kon voelen waaraan ik dacht. En hij legde zijn hand in de mijne – en we hadden nog geen woord gewisseld – ik neigde naar hem toe en liet mijn lippen neerzinken op de bleke huid op de rug van zijn hand ... en die nacht bedreven wij de liefde.

NAN

(vriendelijk) Ik maakte mij al zorgen.

ISAAC

En elke daaropvolgende nacht.

NAN

Dat je voor eeuwig en altijd alleen zou blijven.

ISAAC

Elke nacht wekenlang. Ik voel zijn huid tegen de mijne de ganse tijd.

HARRY

(in de war) En je wil hier blijven.

ISAAC

Hij wil het de mensen vertellen.

NAN

En jij bent daar nog niet klaar voor?

ISAAC

Niemand weet het. En ik heb het hem gezegd, Ik heb hem uitgelegd ---

NAN

Wat doet hij?

ISAAC

Wat bedoel je?

NAN

Voor werk.

ISAAC

't Is een student.

HARRY

Universitair?

NAN

Afgestudeerd?

ISAAC

(vlakweg, terwijl hij voor zich uit kijkt) Eén van mijn studenten.

Er valt een lange pauze. NAN weet perfect wat dit betekent, ze is gewoonweg niet in staat dit te verwerken. HARRY worstelt met het schrikbeeld. Ze praten stilletjes.

NAN

Oh god.

HARRY

Ik begrijp het niet.

NAN

Oh God.

HARRY

Wat bedoel je?

ISAAC

't Is een leerling van me.

NAN

Oh mijn God.

ISAAC

Ik zit in nesten.

HARRY

Isaac?

ISAAC

Wat?

HARRY

Van jou?

ISAAC

Zo is dat.

NAN

Jezus, Jezus, oh God.

ISAAC

Ik zit in nesten.

HARRY

Isaac?

ISAAC

Help me.

HARRY

Hoe oud?

ISAAC

Verstop me.

NAN

Mijn Lieve God.

HARRY

Hoe oud?

ISAAC

... Acht.

HARRY

(nauwelijks uitgesproken) Acht?

ISAAC

..... Ja.

Isaac kijkt naar de grond, naar niemand. HARRY draait zich naar NAN, die haar drankje bekijkt. Er valt een lange pauze.

Mag ik hier blijven?

HARRY

..... Ik weet niet.

Algemene belichting dimt weg, Harry achterlatend in een geïsoleerde vlek.

HARRY

(tegen publiek) Toen hij dertien was, gingen we met Isaac naar een psychiater.

Licht fade-in op DR. ELIZABETH HILTON.

DR. ELIZABETH HILTON

Dr. Elizabeth Hilton.

HARRY

Hij bleek niet zoveel vrienden te hebben. En wij, Nan en ik, veronderstelden min of meer dat hij homofiel was, hoewel we 't met hem daar nooit hadden over gehad. Wij vonden dat hij iemand moest consulteren –

DR. ELIZABETH HILTON

Ik heb Isaac achttien maanden behandeld en ik vond dat hij verstandig, artistiek, gevoelig –

HARRY

Jij had dat moeten weten.

DR. ELIZABETH HILTON

Pardon?

HARRY

Jij had het moeten weten.

DR. ELIZABETH HILTON

Wat moeten weten?

HARRY

Wat hij is!

DR. ELIZABETH HILTON

Toen was hij dat nog niet.

HARRY

Jij had dat moeten zeggen!

DR. ELIZABETH HILTON

Roep niet tegen mij.

HARRY

Waarom niet? Jij bent de deskundige! Jij had dat moeten zien! Jij had 't moeten weten! Dan hadden we kunnen – we hadden het kunnen –

DR. ELIZABETH HILTON

Wat?

HARRY

Stoppen!!

DR. ELIZABETH HILTON

Misschien hebt u gelijk, maar A): 't Was voor mijzelf niet echt het goeie moment. Mijn vader was pas gestorven en ik was zelf behoorlijk depressief.
(*tegen publiek*) Ik had gedacht dat ik ontzettend gelukkig zou zijn, die vent was een echte tiran, maar dat was ik niet. Feit is, toen hij uiteindelijk doodging –

HARRY

KAN ME NIET SCHELEN! 't Kan me niet schelen, uw kutvader!!

DR. ELIZABETH HILTON

En B): Hoe had ik kunnen weten wat hij zou worden? Ik ben geen helderziende! Ik ben een dokter.

HARRY

Je bent een bedriegster –

DR. ELIZABETH HILTON

Geef mij niet de schuld dat uw kind niet geworden is wat u gewenst had. Wiens kind wel? Denkt u dan dat mijn vader een zielenknijper wou?

HARRY

Ja.

DR. ELIZABETH HILTON

Weer fout. Ik kon hem nooit plezier. Er was gewoonweg geen plezier –

HARRY

Ik heb je betaald om te helpen!

DR. ELIZABETH HILTON

Het merendeel werd betaald door de ziekteverzekering. En wat dan nog? Dus u hebt mij betaald? Dat geeft u nog niet het recht om mij te maltriteren of uit te kaffen. Weet u, de meeste kindermishandelaars werden zelf mishandeld!

HARRY

Beschuldig je me van iets of wat?

DR. ELIZABETH HILTON

Ik zeg dat gewoon.

HARRY

Ik ben een goeie vader geweest! Ik heb nooit een vinger naar mijn kind uitgestoken!

DR. ELIZABETH HILTON

Mensen onderdrukken dingen.

HARRY

Als ik een revolver had, zou ik je afmaken. Ik zou je op slag neerschieten, nu.

DR. ELIZABETH HILTON

Wel, dan vermoed ik dat ik mij gelukkig mag prijzen dat u geen revolver hebt. Ik begrijp dat u kwaad bent. Ik versta dat u in de war bent. Dat is normaal. Maar ik ben maar een dokter. Een doodgewoon menselijk wezen. En therapie moet van twee kanten komen. Hoe kan men van mij verwachten dat ik dingen weet, als de patiënt mij die niet verteld. Hoe kan ik die dingen weten als we over films praten en over het weer en, zoals ik al gezegd heb, ik zat in een moeilijke periode en ik was jong en – och laat me met rust!

Zij snelt weg, wijl haar licht dimt.

HARRY

.... Het is mijn kind.

Zijn licht dimt. Licht fade-in op Nan.

NAN

We hebben niet meer geluncht. Ook geen avondeten. Ik ben naar boven gegaan en heb een Temesta genomen – om te kalmeren – en ik ben in slaap gevallen. Ik kreeg van die dromen – 't waren niet echt nachtmerries. Dromen. Er was een bepaalde vrouw, ze was jong, jonger dan ik, en knap. Ze droeg een blauwe jas, tot op kniehoogte, lichtblauw. Ik zag die graag. Ik heb een lichtblauwe jas gehad jaren geleden en ik heb altijd gevonden dat ik daar goed mee stond. In elk geval, ik was in het park, gehaast in het park. Ik weet niet meer waar ik naar toe ging of waarom ik me zo haastte, maar 't voelde aan alsof ik ergens te laat voor was. En die vrouw, die knappe, jonge vrouw in de lichtblauwe jas tot op kniehoogte, was overal; waar ik maar keek. Ik bedoel niet dat er meerdere van haar waren. Er was er maar één van haar. Ik draaide rechtsaf en daar stond ze! Draaide linksaf en daar stond ze! Ik weet niet wie zij was en ik heb het haar ook niet gevraagd. Op de één of andere manier, weet ik dat ik bang ben voor haar antwoord ... Ik kwam tot de slotsom dat zij jonge, knappe vrouwen in lichtblauwe jassen tot op kniehoogte voorstelde; van overal.

Ze glimlacht zwakjes, wijl het licht op haar dooft. Algemene belichting komt weer op, onthult HARRY met ISAAC. ISAAC kijkt door het raam, niet naar zijn vader. Het is avond nu.

HARRY

Isaac?

ISAAC

Ja?

HARRY

Ik weet dat jij denkt dat wij niet altijd echt 'close' zijn geweest.

ISAAC

(draait zich naar hem) Dat denk ik niet.

HARRY

Niet?

ISAAC

Nee. Ik heb altijd heel veel van je gehouden. En ik heb altijd gedacht dat jij van mij hield.

HARRY

Echt?

ISAAC

Ja.

HARRY

Ik had niet die indruk.

ISAAC

Echt?

HARRY

Doet er niet toe.

ISAAC

Ik weet nog dat, toen ik zeven was, jij met mij ging vissen. Weet je dat nog? We reden de avond ervoor naar de kust en logeerden in een motel. De volgende morgen huurden we een boot, een klein houten motorbootje, en we huurden visgerei en kochten een doos aas, pijlinktvis denk ik. 't Was lichtgrijs en 't zag eruit als plastic. En we hebben allerlei soorten vis gevangen.

HARRY

Dat weet ik nog.

ISAAC

En toen vingen we een haai, een kleine zandhaai of zoiets. En jij zei me dat we de haai moesten neerslaan, buiten westen slaan of hij zou de andere vis opeten, daar in de boot. Dus sloeg ik. Ik sloeg op de achterkant van zijn kop – met de roeispaan die ze ons hadden gegeven in geval van nood. Maar ik was nog klein en er gebeurde niks. Ik kon hem niet hard genoeg raken. Dus pakte jij die spaan en sloeg op die haai zo hard je maar kon en zijn ogen sprongen eruit, recht eruit, uit de zijkant van zijn kop. Dat was nogal iets.

HARRY

(ongemakkelijk) Dat stuk herinner ik me niet.

ISAAC

Wel, 't was een goeie tijd.

HARRY

'k Veronderstel het.

ISAAC

Recht uit zijn kop.

HARRY

(verveeld) Al goed.

ISAAC

En dan was er nog die keer dat we gingen kamperen.

HARRY

En 't regende –

ISAAC

Da's waar.

HARRY

En donderen.

ISAAC

Heel de nacht.

HARRY

En jij had schrik. En ik babbelde tegen jou. Ik bleef maar doorbabbelen over niks, tot ik geen stem meer had en jij in slaap viel.

ISAAC

En dan die tijd dat we gingen vissen. Ik was zeven. We reden de avond ervoor naar de kust en logeerden in een motel. De volgende morgen huurden we een boot, een klein houten motorbootje, en we huurden visgerei en kochten een doos aas, pijlinktvis denk ik, en –

HARRY

Dat heb je al gezegd.

ISAAC

Oh.

HARRY

Dat heb je al eens een keer gezegd.

ISAAC

Juist ja.

HARRY

Tenzij er nog een andere keer geweest is?

ISAAC

Hmmm, nee.

HARRY

Oh.

ISAAC

Alleen die ene keer.

HARRY

Dacht ik ook.

ISAAC

Maar 't was tof.

HARRY

Dat was. Ik wil dat verstaan.

ISAAC

Ik voelde me heel 'close'.

HARRY

Help me.

ISAAC

Herinner je je nog iets anders –

HARRY

Ik wil dat begrijpen.

ISAAC

Buiten dat vissen en kamperen.

HARRY

Help mij, alstublieft.

ISAAC

Ik kan niet.

HARRY

Zeg me toch hoe.

ISAAC

Hoe wat?

HARRY

Kon je?

ISAAC

Verliefd worden?

HARRY

(hem corrigerend) Op een kind?

ISAAC

Ik zie hem zo niet.

HARRY

Maar hij is dat.

ISAAC

Ik zie hem zo niet.

HARRY

Maar hij is dat.

ISAAC

Maar ik zie hem zo niet –

HARRY

Isaac.

ISAAC

En hij houdt van mij.

HARRY

Hoor je jezelf wel bezig?

ISAAC

Ik denk van wel. Ik zou 't je willen uitleggen, maar ik kan niet.

HARRY

Ik blijf maar denken ...

ISAAC

Wat?

HARRY

't Is mijn schuld.

ISAAC

Is 't niet.

HARRY

Hoe weet jij dat dat niet is, als je 't niet kunt uitleggen.

ISAAC

Ik weet het gewoon. Ik weet dat.

HARRY

Je ziet mensen op televisie, op het nieuws, je ziet kinderen met sweatshirts, opgetrokken over hun gezicht, hun gezichten verstoppen, afgevoerd worden naar de gevangenis. Je ziet die kinderen – je luistert niet echt, want dat heeft geen belang. De woorden hebben geen belang, alleen maar één resem misdaad. Een waslijst van slecht gedrag. De moorden van elke dag, de overvallen van elke dag. 't Is grijze ruis, want dat is de wereld.

ISAAC

Jij ziet teveel tv.

HARRY

Dat is 't punt niet –

ISAAC

Sorry.

Isaac gaat naar het raam.

HARRY

Ze belanden in de gevangenis. En je kan het zien aan hun stap, want je kan hun gezichten niet zien, je kan zien aan hun stap wie er gaat overleven. Wie van hen dat kan dragen. En wie niet. De jongens die aan 't eind afgemaakt worden of kapot gaan! Jij bent altijd een goed kind geweest, een zachtaardig kind –

ISAAC

(bij het raam) Z' is weg nu.

HARRY

Wat?

ISAAC

Ze is weg.

HARRY

Wie?

ISAAC

Die vrouw.

HARRY

Welke vrouw?

ISAAC

Degene die op de binnenplaats zat.

HARRY

Oh. Je ziet die kinderen, 't zijn niet allemaal kinderen, maar 't zijn iemands kinderen, en je kan niet anders dan denken: wat is er gebeurd? Hoe zijn ze daar terecht gekomen? Op die plek waar ze allemaal gaan sterven. En je voelt je triestig voor die ouders. Een belofte die verbroken is, compleet gebroken. Maar 't zijn kinderen. 't Zijn mensen van vlees en bloed. En wat ontbrak er dan? Wat is er gebeurd of niet gebeurd?

ISAAC

Oh.

HARRY

Wie heeft hen mismeestert?

ISAAC

Ik denk dat ik 't versta.

HARRY

Wie heeft dat gedaan – hen dat aangedaan?

ISAAC

Niemand.

HARRY

Iemand is verantwoordelijk.

ISAAC

Zij zijn dat. Zij zijn verantwoordelijk.

HARRY

Ik heb je nooit geslagen.

ISAAC

Wij waren 'close'.

HARRY

Ik heb je nooit *aangerakt*.

ISAAC

Je was een goeie vader.

HARRY

(bijna in tranen) Ik kan me niet genoeg herinneren. Ik herinner me verjaardagen en uitstapjes met de auto en geroep op de achterbank. Ik herinner me beelden en plaatsen maar geen zwaartepunt!

ISAAC

Omdat er geen is. Er is geen waarom. De dingen zijn zoals ze zijn. Je was een goeie vader.

HARRY

Mijn vader sloeg me. Herinner je je hem nog? Iedereen had hem graag. Hij zag er goed uit. Hij kon charmeren. Zo omschreven de mensen hem. George is charmant, plachten ze te zeggen. Hij vertelde moppen en kletste je op je rug en hij verdiende geld zonder nadenken en hij sloeg mij en dat is hetgeen ik me van hem herinner. Ik herinner me de moppen niet meer. Ik herinner me die handen, rood, groot, ruw, die op mij afkwamen als niemand het zag. En aan wie zou 'k dat vertellen, want George was charmant. Hij zag er zo goed uit in zijn marinekostuum – Aan wie kon ik dat vertellen? Hij was grappig. Ik heb jou nooit geslagen, Isaac!

ISAAC

Ik weet niet waar je naar toe wil.

HARRY

Waren er nog anderen?

ISAAC

Nee.

HARRY

Beloof je me dat?

ISAAC

Ja.

HARRY

Je belooft me dat?

ISAAC

Ja.

HARRY

Dank u.

ISAAC

Ik was aan 't denken, 't zou fijn zijn, ik heb dat nooit gedaan, ik was aan 't denken dat ik je zou moeten schilderen. Jij en moeder. Een portret. Ik durf wedden dat al mijn spullen op zolder staan. Ik durf wedden dat dat zo is. Mijn verf, de penselen, mijn ezel. Denk je niet?

HARRY

We zullen zien.

ISAAC

Mag ik blijven?

HARRY

Wat? Ik zal dat overleggen met je moeder.

Terwijl HARRY weggaat, gaat de algemene belichting uit om ISAAC eenzaam achter te laten. DELIA stapt in een lichtvloed en gaat zitten op een bank; Misschien wel onder een boom, die de binnenhof suggereert. Zij richt zich tot het publiek.

DELIA

Ik zat heel lang op de binnenplaats te wenen en voelde me, wel, vol zelfbeklag.

ELIZABETH komt op.

En toen begon het donker te worden.

ELIZABETH

Waarop wacht u?

DELIA

Wie bent U?

ELIZABETH

Dr. Hilton.

DELIA

Zoals de hotels?

ELIZABETH

Geen verband.

DELIA

Spijtig.

ELIZABETH

U zegt het.

DELIA

Ik hou van hotels. Mensen verzorgen je. Er is altijd iemand die het bed opmaakt en de rommel opruimt. Je kan de receptie bellen om vier uur 's morgens en doen dat er een probleem is.

ELIZABETH

U hebt geen probleem?

DELIA

Jawel. Maar niet iets dat ik de receptie zou vertellen. Ik bedoel, ik heb geen handdoeken nodig

—

ELIZABETH

Dat zie ik.

DELIA

Of iets om te eten.

ELIZABETH

Ik stelde u een vraag.

DELIA

Ja?

ELIZABETH

Waarop wacht u?

DELIA

Ik begrijp het niet.

ELIZABETH

U bent hier, zit hier, al een hele tijd. Wacht u op iets, of iemand?

DELIA

Ik wil niet naar huis. Mijn vader is daar en – er zijn problemen.

ELIZABETH

En u denkt dat er iets gaat gebeuren? U denkt dat er iets gaat veranderen?

DELIA

Wat?

ELIZABETH

Kijk rondom u. De wereld is vol slachtoffers. Trieste verhalen, eindeloze verhalen. Woorden bovenop woorden tot het een toren wordt die niemand kan beklimmen. En de tranen, die onophoudelijke parade van zelfmedelijden en geweeklaag. De planeet vibreert op het gejang van miljoenen. 't Is waar. Men kan de waas wanhoop zien van heinde en verre. "'t Is genoeg!" wilt u zeggen. "'t Is genoeg geweest! Stop ermee. U vertraagt de aarde met uw gezucht, met uw hijgend geschrei!"

DELIA

(in de war) Wat voor een dokter bent u?

ELIZABETH

Ik ben psychologe.

DELIA

Oh.

ELIZABETH

Waarom?

DELIA

U ziet er niet echt sympathiek uit.

ELIZABETH

U begrijpt kennelijk niets van de menselijke geest.

DELIA

Misschien niet. Maar ik ken het verschil tussen vriendelijkheid en wreedheid.

ELIZABETH

Lijk ik u wreed?

DELIA

Ik wil niet oordelen.

ELIZABETH

Men weet niet wat wreedheid is tot men bespuugd wordt, letterlijk bespuugd door de man die men liefheeft, door de echtgenoot die beweert u lief te hebben. Men weet niet wat wreedheid is tot u zijn handen rond uw keel voelt midden in de nacht en dan in zijn ogen kijkt en de persoon daarachter niet meer herkent.

DELIA

Dat hebt U meegemaakt?

ELIZABETH

Ik heb dat nooit gezegd.

DELIA

Sorry.

ELIZABETH

Mijn stelling is: er is geen Messiaanse figuur die u zal komen verlossen.

DELIA

Dat was uw stelling?

ELIZABETH

Min of meer.

DELIA

In welk opzicht was dat uw stelling?

ELIZABETH

Zeg me. Is dit dat wat u van uw leven voorstelde? Is het dit wat u uzelf voorhield? Alleen te zitten in de schemering, bang om naar huis te gaan?

DELIA

Natuurlijk niet. Ik wou verpleegster worden. Van toen ik klein was. Ik wou mensen helpen, kinderen. Ik hou van kinderen, zelfs van de onmogelijke gevallen, zelfs van de lelijke.

ELIZABETH

Eiww.

DELIA

Zij hebben ook liefde nodig.

ELIZABETH

Al goed.

DELIA

Geloof het of niet. Ik heb zelf nooit gevonden dat ik knap was.

ELIZABETH

Mmmm, dat geloof ik. Dus wat heeft U tegengehouden?

DELIA

Van wat?

ELIZABETH

Verpleging.

DELIA

Al dat wit.

ELIZABETH

De kleren?

DELIA

Ik krijg uitslag van bleekmiddelen. Verschrikkelijk, 'lijk brandwonden. Ik heb een erg - gevoelige huid - en haar. 't Valt uit nu. Ik weet niet of u dat gemerkt hebt.

ELIZABETH

Dat heb ik.

DELIA

Dus maakte ik schoon schip. Ik leerde een vak en probeerde het te vergeten.

ELIZABETH

Luister dan naar mij. De wereld is geen hotel.

DELIA

Dat weet ik.

ELIZABETH

Er is niemand die uw koffers gaat dragen

DELIA

Ik weet --

ELIZABETH

Of de rommel opruimt. U moet dat doen. U, zelf. Wordt u niet moe van de wasem in de spiegel te zien?

DELIA

Ik zie geen wasem.

ELIZABETH

Ik maakte een vergelijking.

DELIA

Ik zie mezelf.

ELIZABETH

Kennelijk wel.

DELIA

Ik zie Delia.

ELIZABETH

Een vastgeroest iemand. Iemand die schrik heeft om te ademen. U hebt geen lucht in uw vaders huis maar u blijft. U kan niet zien, dus blijft u zitten, inert, bang om te vallen.

DELIA

Nee, nee. Ik kan wel zien. Er is licht in huis en ik zie prima. Ik loop rond zoals iedereen. Van living naar keuken. Van keuken naar bad.

ELIZABETH

Denkt u dat de liefde neerdwarrelt uit de hemel, als dode bladeren? Denkt u dat het geluk bij u aanklopt als een krantenverkoper? Laat me u dit zeggen: moed is niet de ontstentenis van angst. Het is handelen, desondanks.

DELIA

.... Zeg dat nog 'ns. Traag.

ELIZABETH

Doe iets!

DELIA

Juist.

ELIZABETH

En laat moraal geen hinderpaal zijn.

DELIA

Wat blijft er u?

ELIZABETH

U weet wat u wilt.

DELIA

Harry.

ELIZABETH

En u weet wat u nodig hebt.

DELIA

(zachter) Iemand.

ELIZABETH

En er is niemand die u zal komen verlossen.

ELIZABETH verlaat de scène.

DELIA

Dus ging ik terug. Naar het huis van mijn vader. Voor zover ik wist: voor de allerlaatste keer.

DELIA'S licht gaat uit en het licht komt weer op in de leefkamer. 't Is nachtelijk laat nu. NAN komt binnen in een badjas. Ze kijkt rond, schenkt haar dan een drankje in. HARRY komt op, ook in slaapkledij.

HARRY

Je bent op.

NAN

Mijn pil is uitgewerkt.

HARRY

Zou je wel drinken?

NAN

Ik dacht zo. Ik heb wat rondgekeken in huis en ik heb dat nooit tevoren opgemerkt. Er zijn hier geen foto's van ons.

HARRY

Wat?

NAN

Samen. Jawel, er is er eentje, van jaren geleden. Wij *drie* tezamen.

HARRY

Er moeten er zijn.

NAN

Nee. Misschien vormen wij tezamen een soort vampier die niet pakt op foto's. Er is er één van jou en Isaac, eentje van mij en Isaac –

HARRY

Echt.

NAN

Maar niet: jij en ik.

HARRY

Ik weet nog dat we poseerden –

NAN

Dat zijn trouwfoto's. Die zijn weggemoffeld, ergens, in een boek. Uit het zicht.

HARRY

Oh.

NAN

Geen valse getuigschriften van 't gelukkige paar. Geen kleine leugens glimlachend achter glas.

HARRY

Alstublieft: begin niet.

NAN

Beginnen? Ik kan niet stoppen. 'k Wou dat 'k dat kon. God, ik wou dat ik kon slapen –
Herinner je je die dag nog?

HARRY

Welke dag?

NAN

Mijn begrafenis.

HARRY

Wat?

NAN

Onze trouw.

HARRY

Natuurlijk.

NAN

'k Had zwart moeten dragen. 'k Had beter lijkbidders gehad, geen bruidsmeisjes.

HARRY

't Was heet en heel zonnig. Je was schoon.

NAN

En jij hield van mij.

HARRY

Dat was.

NAN

Ik niet.

HARRY

Wat?

NAN

Van je houden.

HARRY

Wat?

NAN

Ik hield niet van je.

HARRY

Oh.

NAN

Dat is jouw antwoord? Oh? Ik zeg je dat ik met je getrouwd ben zonder dat ik van je hield, en jij hebt niks te zeggen?

HARRY

Je meent dat niet.

NAN

Jawel, ik meen dat.

HARRY

Je bent in de war.

NAN

Dat ben ik. Da's waar. Maar feiten zijn feiten. Ik hield niet van je.

HARRY

Ik heb dat wel gehoord!

NAN

Jij vroeg me dat, mijn moeder vroeg me dat, iedereen vroeg me dat. En ik loog.

HARRY

Waarom?

NAN

Wel. Wat werd ik verondersteld te zeggen? Ik had dat kleet.

HARRY

Ik bedoel: waarom met mij trouwen?

NAN

Da's de vraag. Ik was bang. Jij leek een veilige oplossing. Er was geld. En, zoals je zegt, jij hield van mij.

HARRY

Verleden tijd.

NAN

God, hoe erg jij wel van mij hield. Elke dag, elke keer loerde je naar mij. Met van die ogen, smekend, smachtend naar iets waar ikzelf niet in geïnteresseerd was het te geven.

HARRY

Al goed –

NAN

En de manier waarop je mij neukte –

HARRY

Stop ermee –

NAN

Zo minzaam, zo zacht, klamme handen die over mij gleden als was ik gemaakt uit spinrag, fluisterend, kwijlend. Jouw seksuele techniek, Harry – en dat hoewel ik niet beschik over je immense collectie vergelijkend materiaal – heeft me dikwijls laten overwegen om lesbisch te worden.

HARRY

Dat volstaat!

NAN

Maar in de plaats, beetje bij beetje, werden de dagen jaren en mijn onverschilligheid rotte weg. Rotte gewoon weg ; om plaats te maken voor medelijden –

HARRY

Ik zei –

NAN

En minachting.

HARRY

Stop ermee!

NAN

Neuk je hen op dezelfde manier?

HARRY

Stop ermee!

NAN

Zeg me. Die anderen. Al die anderen. Neuk je hen op dezelfde manier als mij?

HARRY

(gecontroleerd, wreed) Ik weet niet meer hoe ik je neukte ... 't Is eeuwen geleden dat ik daar nog zin in had.

NAN

Wel. Wees God dankbaar voor de kleine dingen.

Zij wandelt van hem weg.

HARRY

..... Voel je je nu beter?

NAN

Verrek.

HARRY

Voel je je beter nu je je hart hebt kunnen luchten?

NAN

Nee. 'k Voel me slechter, omdat ik wreedaardig ben.

HARRY

't Is jouw schuld niet.

NAN

Dan is 't de jouwe.

HARRY

Nee!

NAN

Ik word gestraft, Harry.

HARRY

Door wie?

NAN

Door God.

HARRY

Je wordt niet –

NAN

Ik ben verantwoordelijk! De schuld ligt bij mij!

HARRY

Ga naar uw bed.

NAN

God straft mij!!

HARRY

Probeer wat te slapen.

NAN

Ik wil doodgaan! Echt! Ik wil dood! Ik wil mijn ogen dichtdoen en nooit meer open. Ik wil dat dat stopt --- mijn leven!!

HARRY

Je zal je beter voelen –

NAN

Jij begrijpt dat niet!

HARRY

Luister naar mij –

NAN

IK WIST HET! IK HEB DAT GEZIEN!! IK WIST HET EN MIJ TREFT ALLE SCHULD
OMDAT IK HET WIST!

Een lange pauze terwijl dit doordringt.

HARRY

Je wist dat?

NAN

Ja.

HARRY

Je wist dat?

NAN

Ik wist het.

HARRY

Hoezo?

NAN

't Was herfst ... drie jaar geleden. Ik ging naar de stad. Ik ging naar de stad om onze zoon te zien.

HARRY

Dat weet ik nog.

NAN

'k Was gelukkig. Hij wou dat ik op bezoek kwam. Ik ging naar zijn huis, dat appartement, de geuren, terpentijn en chemicaliën. Ik kan ze nog ruiken. 't Is vroeg in de morgen en hij is halfwakker. We gaan ontbijten ... Ik ben zo gelukkig. Hij is net begonnen, op die school, die school in bruinrode zandsteen. Hij is zo opgewonden. Hij vraagt of ik hem wil bezig zien, of ik hem wil zien lesgeven. Ik kan me niet voorstellen dat 't wel gepast is, maar ik doe dat, ik wil dat. Ik wil zien wat er van hem geworden is. Hij zegt mij dat 't okay is, dat dat niks is. Dat 't daar heel informeel aan toegaat. Dus ik doe dat, ik ga daarnaar toe, ik ga achteraan zitten, achter zo'n kleine speelgoedlessenaar, voel me stom en trots als ik mijn zoon zijn werk zie doen, wandelend tussen die leerlingen, die nog zo klein zijn, zeven, acht, negen. Hij geeft complimenten en advies – meestal complimenten, en stuurt hun handen, die gigantische penselen vasthouden en cirkels en rechte lijnen trekken in verschillende kleuren. En ze lachen en ze zien hem graag en hij is goed in zijn job ... Dan, na de les, wassen de kinderen zich. En de meeste van hen vertrekken, sommigen sneller dan de anderen, alleen nog één kleine jongen. Ik hoor zijn naam.

HARRY

(zacht) Niet doen.

NAN

Victor. Zijn naam was Victor. En hij wachtte, bleef daar zitten, tot Isaac langskwam en naar zijn werk keek. Isaac knielde neer, naast hem, dat schoon kind, en legde zijn hand die er zo immens uitzag, op die smalle schouder. Hij praatte met hem, te stil voor mij om het te kunnen horen, totdat dat kind glimlachte, Victor glimlachte en bloosde en keek naar zijn schilderij, waar ik niks kon van maken daar achter in de klas. En dan verplaatste Isaac, onze zoon, zijn hand van die schouder, en legde ze op de achterkant van dat hoofd, dat kinderhoofdje, en dan op zijn wang, op zijn mond tot het zijn ogen opsloeg, dat kind en naar onze zoon keek ... En ze wisselden geen woord. Ze keken elkaar aan, veel te dicht. Zoals minnaars. Hitte en angst en zoveel droefenis in de lucht tussen hen in. En ik wist het. Ik wist het. Ik wist wat dat was. 't Had niks anders kunnen zijn.

HARRY

(stil) Oh mijn God.

NAN

Ik riep naar Isaac en hij keek. En we gingen weg. En hij vroeg mij of ik me had geamuseerd en ik zei hem van wel. Maar ik wist het.

HARRY

Je was niet zeker. Je hebt niet gezien –

NAN

Ik wist het.

HARRY

En je hebt niks gedaan?

NAN

Ik prentte mij in dat ik verkeerd was.

HARRY

Je hebt niks gezegd?

NAN

't Is mijn kind. Als ik dat zou doen, als ik dat zou gedaan hebben, hem iets zeggen, 't aan iemand vertellen, wat zou er dan met hem gebeurd zijn?

HARRY

'k Weet niet.

NAN

Wat gaat er nu met hem gebeuren?

HARRY

'k Weet niet.

NAN

In dit soort wereld?

HARRY

Ik weet niet?

NAN

't Is mijn kind.

Zij weent nu. Draait zich van hem weg.

HARRY

Maar 'k heb hem dat gevraagd.

NAN

Wat?

HARRY

Of er nog anderen waren.

NAN

Oh.

HARRY

Hij zei van niet.

NAN

Oh.

HARRY

Hij heeft dat gezworen.

NAN

Hij heeft dat gelogen.

HARRY

Oh.

Ze blijven onbeweeglijk staan terwijl het licht rondom hen dimt, hen achterlatend in een geïsoleerde plek. DELIA stapt in een lichtvlek en richt zich tot het publiek.

DELIA

Ik wachtte af en eens hij sliep, pakte ik mijn spullen en ging weg uit het huis van mijn vader. En toen ik door de deur stapte, voelde ik de spanning van iets nieuws dat stond te beginnen.

ISAAC verschijnt in een lichtvlek.

ISAAC

Beginnen aan een schilderij.

DELIA

Eerst dacht ik dat ik het zelf was, alleen maar mezelf, mijn eigen geboorte of wedergeboorte nu ik de wereld instapte.

NAN

God vergeve mij.

DELIA

Maar toen voelde ik het, ik droeg, vanbinnen in me, het prille begin van een mirakel.

ISAAC

Daar staan, niet te dicht bij het onderwerp, met de ogen half gesloten.

NAN

Na de les gingen we weg uit de school,

ISAAC

Beginnen met een waas,

NAN

En ik dacht dat het zou gaan regenen ...

ISAAC

Met kleur en vorm,

NAN

En ik zag hem

ISAAC

Grondvorm.

DELIA

Ik voelde bevende belofte, de belofte aan leven,

ISAAC

En dan langzaam –

DELIA

De toekomst.

ISAAC

De ogen openen, beginnen te focussen.

DELIA

Een baby.

NAN

En dan zijn moeder. Ik zag haar, rood aangelopen en gehaast, uit een taxi stappen.

Fond scène komt een schimmig licht op op VICTORS MOEDER. Zij draagt een lichtblauwe regenjas.

DELIA

Een baby.

NAN

En toen stapten wij in. En ik *probeerde* niet te kijken –

ISAAC

Jezelf toestaan,

NAN

Maar ik keek.

ISAAC

Meer en meer te zien,

DELIA

Mijn kind.

NAN

En zij nam zijn hand.

ISAAC

Detail zien,

NAN

En wandelde weg.

ISAAC

Uiteindelijk zie je,

DELIA

Voor altijd.

ISAAC

Alles.

BLACKOUT.

TWEEDE BEDRIJF: "IN EEN GROEP IS HET VEILIGER"

Lichten komen op op DELIA, die op een stoel zit te poseren voor ISAAC. Hij, staand achter een ezel, schildert haar. Een reiskoffer staat weggemoffeld in een hoek.

DELIA

Mag ik praten?

ISAAC

Absoluut.

DELIA

Da's niet erg?

ISAAC

Nee.

DELIA

Ik dacht dat modellen stil moesten zijn.

ISAAC

Ik ben de stoel aan 't schilderen.

DELIA

(teleurgesteld) Oh.

ISAAC

En ik begin met grondvormen.

DELIA

Echt?

ISAAC

En kleurvlakken.

DELIA

Ach zo.

ISAAC

En trouwens: jij wordt mijn moeder.

DELIA

Wat?

ISAAC

Ik ga je vervangen door mijn moeder.

DELIA

Ik dacht –

ISAAC

Nadat ik klaar ben met de stoel. En ik ga mijn vader op de achtergrond zetten.

DELIA

Er was dus eigenlijk geen reden om lippenstift op te doen, dan, of wel?

ISAAC

Niet echt.

DELIA

'k Ben blij dat ik dat toch gedaan heb. Ik voel me altijd beter als ik verse lippenstift opheb.

ISAAC

Wie niet?

DELIA

Pardon?

ISAAC

Wat?

DELIA

Gebruik jij lippenstift?

ISAAC

Natuurlijk niet.

DELIA

Maar je zei –

ISAAC

Ik was niet echt aan 't luisteren.

DELIA

Oh. Ik zei "Ik voel me beter met verse lippenstift op." Ik heb niet echt goed geslapen.

ISAAC

Dat verwondert me niet. De binnenplaats is compleet geplaveid.

DELIA

Wel, ik kan je verzekeren dat een spijkerbed beter is dan nog één nacht langer in 't huis van mijn vader te moeten blijven. Denk je dat krankzinnigheid erfelijk is?

ISAAC

Geen idee. Maar ik heb onlangs een artikel gelezen in Time Magazine –

DELIA

'k Geloof dat mijn vader geestelijk gestoord is. Ik bedoel niet dat soort schattige oude mannetjesstoornissen. Ik bedoel 't soort dat een gevaar is voor hemzelf en de anderen.

ISAAC

En wat zegt je moeder?

DELIA

Wel, niks. Ze is gestorven toen ik vier was.

ISAAC

't Spijt me.

DELIA

Of ze is 't afgetrapt.

ISAAC

Oh?

DELIA

Ik ben niet echt zeker. Dat verhaal verandert de hele tijd. Toen ik elf was woonde er een vrouw bij ons in, Mevrouw Lee, waarvan mijn vader, zowat zes maanden aan een stuk, beweerde dat zij mijn echte moeder was. Maar ze was Chinees en ik denk gewoon niet dat dat kon. Ik wil zeggen: ik ben geen geleerde, maar ik ben met een loep elke millimeter van mijn lijf afgegaan en ik heb geen enkel bewijs gevonden van Aziatische afkomst. Geen enkel. Trouwens: hij heeft altijd gezegd dat mijn moeder Janet heette en de voornaam van Mevrouw Lee was Ruth. Niet echt iets om door mekaar te mangelen, als je 't mij vraagt. Enfin, zekere dag kom ik thuis van school en Mevrouw Lee was weg. Geen uitleg, niks. En daarna ging het

met hem van kwaad naar erger. Hij begon korte broeken over zijn broek met lange pijpen te dragen en dat was een teken –

ISAAC

Misschien zou je beter stoppen met praten.

DELIA

Je zei dat je de stoel aan 't schilderen was.

ISAAC

(zuchtend) Goed dan.

NAN komt binnen en houdt haar pas in als ze ziet wat er gaande is. Ze wisselen alle drie blikken. Dan gaat NAN die niet weet om te gaan met wat ze daar voor haar neus ziet weer weg; misschien naar de binnenplaats. Een korte pauze en dan gaat DELIA gewoon verder als werd ze niet onderbroken.

DELIA

Ik heb al 'ns eerder geprobeerd weg te lopen. Zowat een jaar geleden. Ik wachtte tot ik 't water van de douche hoorde lopen en sloop de deur uit. Ik dacht dat ik muisstil was geweest, maar op de één of andere manier had hij dat geroken, hij hoorde mij. En ik kwam niet verder dan de overloop op de derde verdieping – waar wij wonen is er geen lift – maar ik kon ze zien: de deur. Ik was *zo dicht* bij de eindmeet. Wel. Hij komt mij achterna gestoven, brullend en zwetend en vloekend 'lijk zot! *En* hij had zijn kleren aan! Zo droog als iets! Hij was helemaal niet in de douche geweest! Gewoon verstopt in de badkamer en de kraan opengedraaid! Ik had dat kunnen weten want hij wast zich omzeggens nooit! 't Is de smerigste mens die ik ken. Enfin, hij is mij daar wat aan 't uitmaken en alle burens komen buiten en loeren en gapen en dat was zo vernederend! Deze keer heb ik niks aan 't toeval overgelaten.

ISAAC

Wat wil je daarmee zeggen?

DELIA

Ik heb hem gedrogeerd.

ISAAC

Excuseer?

DELIA

Ik heb slaappoeder in zijn soep gedaan. Tenminste: ik denk dat dat slaappoeder was. Hij heeft in heel 't huis overal verkeerde etiketten opgeplakt, dus 't kan even goed sacharine geweest zijn. Of talk.

ISAAC

Je hebt hem gedrogeerd?!

DELIA

Ik wou niet dat hij nog 'ns een scène zou maken. De mensen spreken daar nog kwaad over en bezien mij met een scheef oog. En alsof dat nog niet genoeg was, de laatste keer, greep hij mij bij mijn voeten en sleurde mij, sleurde mij letterlijk terug binnen. Ik trek nog altijd, hoewel ge 't niet merkt en toegegeven niet altijd, met mijn been. Ik heb hem gedrogeerd en, geloof me, hij ging uit als een kaars.

ISAAC

Je hebt hem misschien wel vermoord!

DELIA

Oh, dat denk ik niet.

ISAAC

't Klinkt in elk geval verschrikkelijk gevaarlijk.

DELIA

Hoewel nu je 't zegt ...

ISAAC

Wat?

DELIA

Hij snurkte niet meer toen 'k wegging. Mag ik je telefoon 'ns?

ISAAC

Die is niet van mij.

DELIA

Schilder jij maar die stoel.

DELIA gaat naar de telefoon en belt. HARRY komt binnen.

HARRY

Goeiemorgen, Isaac.

ISAAC

Ik ben begonnen aan 't schilderij.

HARRY

Dat zie ik.

ISAAC

Alles stond daar nog precies zoals ik het had achtergelaten. 't Is alsof ik hier nooit ben weggeweest.

DELIA

(in de telefoon) Wel, ik weet zelfs niet wat dat woord betekent!

Zij kwakt de hoorn neer.

HARRY

Delia –

DELIA

Goeiemorgen, Harry –
(tegen ISAAC) Hij leeft nog.

ISAAC

Dat is een hele opluchting.

DELIA

Voor sommige mensen wel, vermoed ik.

HARRY

Waarom ben jij hier?

DELIA

Isaac heeft me binnengelaten. Ik deed een dutje op de binnenplaats.

ISAAC

Ik dacht dat 't zou gaan regenen.

HARRY

Je zou hier niet moeten zijn.

DELIA

Ik moet met u spreken.

HARRY

Vandaag niet.

DELIA

Alstublieft Harry.

HARRY

't Is niet het moment!

DELIA

(smekend) Vijf minuten. Da's alles: vijf minuutjes.

HARRY

(tegen ISAAC) Wil je ons even excuseren?

DELIA

Misschien tien.

ISAAC

Excuseer me.

ISAAC gaat weg, maar nestelt zich onopgemerkt op de trap en luistert terwijl de scène voortgaat.

DELIA

Ik heb het gedaan, Harry! Ik ben weg bij mijn vader.

HARRY

Da's dan goed voor jou. Ik hoop dat je heel gelukkig wordt.

DELIA

Ik hoop dat ook. Echt waar. Nu kunnen we er samen vandoor.

HARRY

Dat hebben we allemaal al gehad.

DELIA

Ik heb in 't park geslapen en 't allereerste ding deze morgen, ik ben naar 't reisbureau gegaan. Ik heb al die brochures. Wacht tot je ze ziet.

Zij haast zich naar haar reiskoffer en ruikt er wat brochures uit.

HARRY

Dit is een slecht moment, Delia. Er zijn dingen voorgevallen. Er is iets aan de hand –

DELIA

Ja, ja, ja. Zie dat hier. Hier zouden wij kunnen wonen, Harry. In Ventor. Ventor aan zee! 't Is schoon. Ik durf wedden dat dat niet veel kost en je zou met de auto naar je werk kunnen, als je je werk wil houden. En Margate. Zie, zie hoe schattig Margate is. Ik wil bij het water wonen, Harry. 'k Heb dat altijd al gewild.

HARRY

Ik ben in Margate geweest, Delia. 't Is deprimerend.

DELIA

Wanneer waar in Margate?

HARRY

Toen Isaac klein was.

DELIA

'k Geloof je niet.

HARRY

We zijn gaan vissen.

DELIA

Wel, nu is 't daar veel beter. 't Is allemaal veranderd! Wees toch niet zo negatief. Bezie die foto's. Bezie de zee. Die kleur. Maakt je dat niet waterachtig?! We zouden gelukkig kunnen zijn, Harry, jij en ik. Gewoon een klein huisje. Misschien een hond.

HARRY

Delia –

DELIA

(lief) Zoals een pasgetrouwd koppel. Zoals mensen in een tv-film. Ik zal Victoria Principle zijn.

HARRY

Maar –

DELIA

'k Weet het, 'k weet dat ik voor geen haar op Victoria Principle lijk, zij is mager en een echte ster en ik, wel, ik ben dat niet. Maar jouw liefde zal mij veranderen, Harry. Je zal zien. Ik geloof dat. Liefde heeft een helende werking. Jij houdt van me en ik zal Victoria Principle zijn. En jij kan dan ... wie past er bij Victoria Principle?

HARRY

(zacht) Nan heeft mij nodig.

DELIA

Alstublieft. Ik ben Nan tegengekomen en ze heeft jou niet nodig of gelijk wie. Of gelijk *wat* in feite, buiten een slag in haar gezicht misschien.

HARRY

Jij kent haar niet.

DELIA

Wel, ik heb je nog meer nodig!

HARRY

Jij verstaat dat niet. Mijn hele situatie – mijn leven is veranderd.

DELIA

Hoe dat?

HARRY

Laat me dat niet zeggen. Ik wil 't er niet over hebben. Maar soms valt er van alles voor, verschrikkelijke dingen, zomaar uit het niets. Ik ben niet meer dezelfde mens die ik gisteren was en *jij moet verder*. 't Zal je goed vergaan. Vertrouw me. En, als 't een kwestie van geld is

—

DELIA

Robert Hays!

HARRY

Wat?

DELIA

Robert Hays – Jij mag Robert Hays zijn. Ik heb die altijd al graag gehad. Hij was zo schattig. Ik zal Victoria Principle zijn en wees jij dan Robert Hays. Ze speelden samen in een film. Ze waren pas getrouwd, hij was een flik. 't Was zo lief. Natuurlijk: toen verloor hij zijn job en zij ging van hem weg en hij verkrachtte haar en hij kidnapte haar en 't draaide niet echt goed voor hen uit op 't einde. Maar wij kunnen die vallen vermijden als we oppassen. Ik voel me vrij zeker. We kunnen ze gewoon zijn in 't begin van de film.

HARRY

Ik weet niet hoe 'k het anders moet zeggen – 't is gedaan.

DELIA

Ik kan niet volgen.

HARRY

Ga alstublieft weg. In feite denk ik dat het beter zou zijn dat je ergens anders werk zoekt. Ik zal een dampende aanbevelingsbrief –

DELIA

Een klein huisje –

HARRY

En natuurlijk een gouden handdruk –

DELIA

Drie kamers. Misschien paars voor de slaapkamer. Een hele hoop mensen ziet dat niet graag: paars, maar ik denk dat dat komt omdat ze niet weten wat dat is.

HARRY

Je moet gaan.

DELIA

Zie jij dat graag: paars? Misschien vind je 't niet viriel. Dat versta ik. Maar viriele kleuren zijn zo deprimerend.

HARRY

God Almachtig, je bent precies Sofie De Krokodil.

DELIA

'k Weet niet wie dat is, maar 'k hoop dat ze knap is.

HARRY

't Is geen zij, Delia. 't Is een krokodil, een personage uit een liedje.

DELIA

Ik ben niet achterlijk –

HARRY

Dat heb ik niet gezegd. Maar je vertikt het naar mij te luisteren. Je weigert het feit onder ogen te zien dat wij in 't geheel niks gehad hebben en dat het nu voorbij is! 't Is gedaan!

Tel. Zij besluit het hem te zeggen.

DELIA

Ik ben zwanger.

HARRY

Wat?

DELIA

Ik ben zwanger. 'k Wou je dat niet zeggen, omdat ik zeker wou zijn dat je mij graag zag omwille van wat ik was –

HARRY

Maar ik zie je niet graag!

DELIA

Nu ik dat weet, leg ik beter al mijn troeven op tafel.
(*tegen het publiek*) Mannen weten nooit niet hoe ze zich moeten voelen. 't Is typisch, dat weet ik. Maar in mijn ervaring is dat absoluut waar. Neem kleuren bijvoorbeeld. Ze denken dat ze dat niet graag zien: paars, maar als ze 't een kans zouden geven ---

HARRY

Jij bent zwanger?!

DELIA

Ja! Voel 'ns aan mijn buik. Vooruit.

HARRY

Ik wil niet.

DELIA

Als je 't zou doen, zou je 't weten. 't Is er, Harry! Een baby, onze baby. De toekomst. Een miljoen morgens en evenveel overmorgens –

(*tegen het publiek*) Ik heb dat 'ns ergens gelezen. Op een prentbriefkaart, misschien –

(*tegen HARRY*)

't Is een jongen, ik weet dat het een jongen is, Harry.

HARRY

(*gaat een drankje halen, tegen zichzelf*) 'k Geloof mijn eigen oren niet.

DELIA

Ons kind is onze hoop.

HARRY

Je liegt. Je denkt dat je mij kunt dwingen met –

DELIA

Je bent toch blij, niet? Wij kunnen een nieuw leven beginnen. Wil je dat niet: een nieuw leven?

HARRY

Ik kan dat niet!

DELIA

(probeert een opgewekte toon) Tuurlijk wel. Met Nan komt alles in orde. Je hebt dat zelf gezegd: 't is een frigiede steenklomp met een hartje niet groter dan een erwt – of was 't een keutel? In elk geval, ik draag de kern van de zaak. En Isaac is volwassen, hij heeft je niet nodig ---

HARRY

Je bent aan 't liegen.

DELIA

Ben ik niet. Ik ben zwanger. Ik heb zo'n urinetest gedaan, ik vermoedde al dat ik het was, dus heb ik die test gedaan.

HARRY

Wanneer?!

DELIA

Ik heb dat bij de apotheker gekocht toen ik onderweg was naar 't reisbureau.

HARRY

Dan is 't niet van mij!

Zij komt naar hem toe en raakt zijn gezicht liefhebbend aan.

DELIA

Tuurlijk is 't van jou. Doe niet onnozel.

HARRY

Laat dat.

DELIA

Ik bedoel, van wie zou 't zijn, als 't niet van jou was?

HARRY

Ik zei: Laat dat!

Zij staat op het punt hem in de nek te kussen, maar hij grijpt haar haren langs achteren, trekt haar hoofd achteruit, laat zo zijn woede de vrije loop.

DELIA

Harry!

HARRY

Je denkt dat ik niet weet dat je andere venten neukt?

DELIA

Alstublieft –

HARRY

Ik weet dat je met hen neukt!!

DELIA

Stop daarmee!

HARRY

Ik zie het aan je manier van kijken, jouw ogen in de hunne! Ik ben niet onnozel – 't kan godver gelijk wie zijn kind zijn –

DELIA

JE DOET MIJ PIJN!

Dit laat hem ophouden. Hij realiseert zich wat hij aan het doen is en houdt op. Hij wandelt langzaam van haar weg.

HARRY

Mijn God.

DELIA

Je doet me pijn.

HARRY

't Spijt me.

DELIA

God.

HARRY

Alles in orde met je?

DELIA

Ik denk het wel.

HARRY

Ik ben mezelf niet.

DELIA

Wat je zegt.

HARRY

Jij laat mij dingen doen.

DELIA

Ik laat je dat doen?

HARRY

Jij laat mij dingen zeggen.

DELIA

Wat voor dingen?

HARRY

.... Ik hou van Nan.

DELIA

Maar je hebt gezegd –

HARRY

God sta me bij.

DELIA

En ik word verondersteld weg te gaan?

HARRY

Ja.

DELIA

Gewoon verdwijnen?

HARRY

Ja.

DELIA

Wel, 'k zal dat niet. Je kan doen wat je wilt.

HARRY

Alstublieft.

DELIA

Ik ben geen slachtoffer. Ik maak mijn eigen keuzes.

HARRY

.... Goed.

Hij gaat weg. Een pauze.

ISAAC

Alles in orde?

DELIA

Wat? Oh ja. Met mij wel.

ISAAC vervoegt haar en reikt haar een zakdoek aan.

ISAAC

Hier.

DELIA

Ik ben niet aan 't wenen.

ISAAC

Ik dacht dat je dat misschien.

DELIA

Je bedoelt: ooit eens?

ISAAC

Ik bedoelde nu.

DELIA

Oh. Heb je staan zien?

ISAAC

Min of meer.

DELIA

Ik ben zo beschaamd.

ISAAC

Niet doen, alstublieft. 't Is niet jouw schuld.

DELIA

Of die van hem.

ISAAC

Wel –

DELIA

Je mag niet over hem oordelen.

ISAAC

Waarom?

DELIA

't Is een fantastische man.

ISAAC

Liefde is blind.

DELIA

Hij is dat, meestal. Hij staat onder ongelooflijke druk.

ISAAC

Wie niet?

DELIA

Er is iets en ik weet niet wat het is.

ISAAC

Ik ben dat iets.

DELIA

Zeg dat nog 'ns?

ISAAC

Ik ben 't probleem.

DELIA

Oh, dat geloof ik niet! Jij bent zo schoon. En welbespraakt. Niet iedereen zou zomaar een zakdoek geven aan een vreemde. Hij moet wel heel fier zijn op je. Nee, nee. 't Zal iets op 't werk zijn, denk ik. Of iets dat hij gegeten heeft. Je weet dat je vader een gevoelige maag heeft. Geef hem vis en de volgende dag is hij kribbig. Maar ik vind dat niet erg. 'k Vind 't zelfs niet erg wat hij nu zopas gedaan heeft – behalve dat mijn haar al aan 't uitvallen was.

ISAAC

(oprecht) Jij bent een opmerkelijke vrouw.

DELIA

Denk je? Niemand heeft dat ooit eerder tegen mij gezegd. 'k Heb wel 'ns een monitrice gehad op sportkamp die zei dat ik speciaal, (special), was. Maar 'k heb altijd gedacht dat ze zoiets bedoelde als voor de Special Olympics. Mag ik 't schilderij eens zien?

ISAAC

Tuurlijk.
Zij doet het.

DELIA

Eieiw. Da's helemaal niet goed. Trekt helemaal niet op die stoel. Alle kleuren zijn verkeerd en de leuning is verwrongen.

ISAAC

Zo ziet het er beter uit.

DELIA

Als jij dat zegt.

ISAAC

Vertrouw me.

ZIJ bestudeert het schilderij.

DELIA

Ik wou dat ik niet van hem hield.

ISAAC

Zullen we verder doen.

DELIA

Graag.

Zij keren weer naar oorspronkelijke plaatsen bij 't begin van de scène. Hij schildert. Tel.

Mag ik praten.

HIJ zucht. Hun licht gaat uit. Licht komt op op NAN die op de binnenplaats zit met een doos vers gebakken koekjes op haar schoot. VICTORS MOEDER vervoegt haar.

VICTORS MOEDER

Ik ben naar u op zoek geweest.

NAN

Daar was ik al bang voor.

VICTORS MOEDER

Had je dan gedacht dat je me nooit meer zou weerzien?

NAN

Ik heb lang gedacht van niet. En ineens was je overal. Wil je een koekje?

VICTORS MOEDER

Nee, dank u.

NAN

Ik heb ze zelf gemaakt.

VICTORS MOEDER

Ze zien eruit alsof ze van de bakker komen.

NAN

Wel, dat is ook.

VICTORS MOEDER

Jij gaat liegen tegen mij, uitgerekend jij?

NAN

Sorry.

Een licht fade-in op HARRY, die zich tot het publiek richt.

HARRY

Ik ben op zoek gegaan naar Nan, het hele huis door.

NAN

(tegen VICTORS MOEDER) Ik was niet zeker dat jij het was. Ik bedoel, de jas herinnerde ik me –

HARRY

(tegen het publiek) Ze was nergens te vinden.

NAN

(tegen VICTORS MOEDER) Heb je maar één jas?

VICTORS MOEDER

Ik heb hopen jassen.

NAN

Dat is een hele opluchting.

HARRY

(tegen publiek) En toen vond ik haar.

NAN

Zie je, ik heb nooit je gezicht gezien.

VICTORS MOEDER

Ik zag het Uwe.

HARRY

Slappend op de binnenplaats. Alleen.

Zijn licht gaat uit.

NAN

Ik had wel koekjes willen bakken, maar ik ben niet zo'n goeie kok. 'k Heb ooit 'ns een verjaardagstaart voor Isaac gebakken. Toen hij zes was. Maar ze wou niet rijzen en ik verbrandde mijn vingers. Ze zeggen dat koken puur chemie is, maar voor mij is dat chinees. Bak jij zelf?

VICTORS MOEDER

Al in geen jaren.

NAN

Oh.

VICTORS MOEDER

Toen Victor klein was, maakte ik M&M-koekjes.

NAN

Daar ben ik zot op!

VICTORS MOEDER

Hij ook.

NAN

Hoe is 't met Victor.

VICTORS MOEDER

(onheilspellend) Daar komen we nog wel op.

NAN

Ik wil naar binnen nu. 't Was fijn u nog eens te zien. U ziet er echt goed uit, geen haar veranderd.

VICTORS MOEDER

Ik dacht dat je nooit mijn gezicht had gezien?

NAN

Ik probeerde beleefd te blijven.

VICTORS MOEDER

Doe geen moeite.

NAN

Sorry.

VICTORS MOEDER

Je ziet er moe uit.

NAN

Ik heb niet geslapen. Deze dag, weet je. Al die voorvallen. Dat wat gebeurde. Ik heb een pil genomen, maar jij was overal, dus deed ik mezelf wakker worden.

VICTORS MOEDER

Is 't mijn schuld nu?

NAN

Dat heb ik niet gezegd.

VICTORS MOEDER

En wat is dan jouw schuld?

NAN

Kunnen we niet gewoon vrienden zijn?

VICTORS MOEDER

Nee.

NAN

Ik durf wedden dat we heel wat gemeen hebben. Ik bedoel, niet op 't eerste zicht, maar ik vermoed dat, als we mekaar wat beter zouden leren kennen – We zouden samen kunnen gaan shoppen en lunchen in chique restaurants –

VICTORS MOEDER

Neen. Dank u! Jij kijkt zomaar naar mij en denkt dat wij dezelfden zijn. Moeders die iets doormaken. Wij zijn niet dezelfden!

NAN

Ik dacht gewoon dat het wel fijn zou zijn –

VICTORS MOEDER

JIJ BENT HIER NIET HET SLACHTOFFER! IK BEN DAT! IK! MIJN KIND!

NAN

Roep niet tegen mij.

VICTORS MOEDER

Wij zijn niet dezelfden en jouw zoon had in de gevangenis moeten zitten! Jouw zoon had dood moeten zijn. Er bestaat geen genezing! Er bestaat geen hulp! Hij is niet menselijk!

NAN

Als dat de toon is waarop je – ik wil naar binnen –

VICTORS MOEDER

Jij bent het slachtoffer van je eigen geliefkoosd narcisme! Da's al!! ... Wil je weten wat er met Victor gebeurd is?

NAN

Ik denk het niet.

VICTORS MOEDER

Je hebt erom gevraagd.

NAN

Ik ben van gedachte veranderd. Laat ons liever babbelen over –

VICTORS MOEDER

Helaas. Ik wist niet wat er gebeurde. Maar er was een verandering. Ik heb die niet gezien toen 't gebeurde. Ik was bezig. Ik was aan 't werk. Maar het gebeurde. Die herfst. Ik wil niet zeggen dat hij van de ene op de andere dag veranderde. Ik wil zeggen: tegen de winter. We waren in het park, het sneeuwde, ik zat op een bank en ik zat te kijken. De sneeuw was dik en hij lachte, spelend in zijn nylon broek die het sneeuw wit weerspiegelde. En ik dacht bij mezelf: hij lacht. En toen realiseerde ik het me. Op dat moment. Dat dat al een hele tijd niet meer zo was geweest.

NAN

Ik moet dit verhaal niet.

VICTORS MOEDER

Ik sprak er met mijn man over. Hij wimpelde mij af. Kindermuizenissen.

NAN

En jullie keken allemaal tv en lachten en vertelden oude verhalen –

VICTORS MOEDER

En later, vlak voor de Middelbare School –

NAN

Middelbare school?

VICTORS MOEDER

Was hij de ganse tijd nijdig.

NAN

Hij was zeven of acht.

VICTORS MOEDER

Vol geheimenissen.

NAN

Hij zou nu elf zijn!

VICTORS MOEDER

Hij loog de hele tijd.

NAN

Of twaalf –

VICTORS MOEDER

Ik vertel –

NAN

Je kan dit niet weten!

VICTORS MOEDER

Ik vertel je wat er gebeurd is! Dit is wat er gebeurd is. Hij had vrienden en hij ging uit met meisjes en rookte en maakte zijn huiswerk en hij was normaal. En wij dachten: “’t Is voorbij, God zij dank, al die muizenissen en alle droefenis –“

NAN

‘k Ben blij. Ik ben zo blij, echt –

VICTORS MOEDER

En ’t waren allemaal leugens.

NAN

Je kan dit niet weten!

VICTORS MOEDER

Hij ging naar de universiteit. Hij wou schrijver worden. Hij deelde een kamer met nog twee andere jongens.

NAN

Dat kan je niet!

VICTORS MOEDER

En dan, zekere nacht, om drie, om vier, of twee uur in de morgen, ging de telefoon.

NAN

Nee.

VICTORS MOEDER

En alles veranderde.

NAN

Nee!

VICTORS MOEDER

Victor was gesprongen.

NAN

Ik wil wakker worden!

VICTORS MOEDER

Vanuit zijn kamer.

NAN

Ik wil dat!

VICTORS MOEDER

Uit het venster.

NAN

Alstublieft!

VICTORS MOEDER

En nu ... als ik hem zie dan knikt hij mij toe, soms, alsof hij weet wie ik ben.

NAN

..... Wat wil je?

VICTORS MOEDER staat stil

VICTORS MOEDER

Jij bent hier niet het slachtoffer.

VICTORS MOEDER gaat weg nu HARRY NAN vervoegt.

HARRY

Nan?

NAN

Wat?

HARRY

Alles goed?

NAN

Ik denk het niet.

Tel. Hij gaat naast haar zitten.

Ik voel me ...

HARRY

Wat?

NAN

Teniet gedaan.

HARRY

Ik weet het.

NAN

Ik voel me uiteen geslagen.

HARRY

Nan—

NAN

Stukken van mij over heel de vloer. En de lucht is vergift.

HARRY

Laat me je helpen.

ZIJ kijkt hem aan. Zij kan niet geholpen worden en denkt in elk geval dat hij ongeschikt is.

NAN

Hoe?

HIJ kijkt van haar weg en de herinnering geeft hem terug kracht.

Weet je nog toen Isaac twaalf was en we hielden een verjaardagsfeestje hierbuiten? En nadat de kinderen vertrokken waren, nadat ze weg waren, speelden we muziek. Moonlight Serenade, Avalon. Perfecte muziek. En je danste, jij danste met Isaac. Ik keek alleen maar. En ik herinner me nu hoe hij eruitzag, mijn wereld, de wereld die ik geschapen had, mijn zoon, die het licht weerspiegelde, amberkleurig, uit lampions, fonkelend, tegen de hemel ... Hij was een schoon kind.

Hij neemt haar hand en zij staat hem dat toe. Hun licht dimt uit. Een licht komt op op ISAAC, die op de trap staat. HIJ richt zich tot het publiek.

ISAAC

Ik heb heel lang een kleine handicap gehad. Zie je, toen ik jonger was en ik studeerde nog aan de kunstacademie, had ik een kotgenoot die Seth heette en hij was één en al chaos. Ik denk, nu ik daar zo op terugzie, dat hij op zijn minst op het randje van schizofrenie stond. Heel gedeprimeerd omdat hij van huis weg moest, erg teruggetrokken. Tegen november was hij niet meer dan een schim. Zekere dag kom ik thuis na de les en ik vind een zelfmoordbriefje. Nu, ik was jong en ik deed principieel alsof ik dat niet gezien had. En hij deed ook niks, godzijdank, dat wil zeggen, buiten die overduidelijke neerwaartse spiraal verder zetten. Maar toen, in de lente, gebeurde er iets. Seth, die altijd de godganse nacht wakker lag, iedere nacht lag te huilen en verschrikkelijke klanken uit te braken, begon op normale uren te slapen. En ik merkte dat hij niet langer zat te janken overdag. Dan, wat later, smeed hij al zijn oude kleren buiten. Een nieuw onbeschreven blad. Hij droeg alleen nog wit. Van kop tot teen: wit. Witte hemden, broeksriemen, broeken, kousen, witte schoenen, geen tennisschoenen, maar echt leer. En toen – en ik moest toen wel iets zeggen – hoorde ik hem, op een dag bij 't eten, neuriën! Stomverbaasd was ik. Ik vroeg hem wat er gebeurd was. Wat was de reden voor deze miraculeuze gedaanteverandering? En hij vertelde me dat hij God gevonden had. Geen Christelijke God, of een Joodse God, of een Boeddhistische of Moslim, nee. Een nieuwe God. Op een dag onderweg naar het ziekenhuis waar hij een syfilistest wou laten doen – belachelijk want niemand wou hem zelfs aanraken – zag hij die bus. Een oude bus, helemaal witgeschilderd, het glas van de ramen inclusief. En binnen in die bus, hoorde hij zingen, heel schoon, op 't eerste gehoor onsamenhangend, gezang. En zonder enige voor hem verklaarbare reden, klopte hij op de deur. En daar vlak voor zijn neus, stond de man die hem zou zuiveren van zijn zonden en naar God zou leiden. Ze hebben urenlang gepraat en ook de dag daarna en daarna, en uiteindelijk hebben ze een soort ceremonie gehouden, zoiets als een doopsel. Ik zei dat ik blij voor hem was en hij zei dat ik ook 'ns moest gaan. Ik moest die man ontmoeten. Ik zou herboren worden. En natuurlijk dacht ik dat hij gek was en er niets zou gebeuren, en toch, wist ik dat hij gelijk had. Dus ging ik. Naar de witte bus. Hij had geen naam, die profeet, tenminste geen die hij met mij wou delen, en ook hij was helemaal in het wit. Hij leek mij erg oud, maar ik was jonger toen. Hij had een baard en niet veel hoofdhaar. Hij vertelde mij dat ik loutering verdiende, en vermits ik niet in de positie verkeerde om dat in twijfel te trekken, gingen we dat doen. We hadden water nodig, en omdat de voorruit van de bus ook overschilderd was, namen we de trein van Grand Central naar Connecticut; zij precies twee sneeuwmannen en ik met een constante grijns op mijn gezicht. We stapten uit – ik herinner me de naam van 't station niet meer – en begonnen te stappen. We wandelden tot in de bossen. Een gevoeliger mens zou schrik hebben dat hij meegevoerd werd door een weggelopen lid van de Manson-familie, net ontsnapt uit een zwaar bewaakte gevangenis. Maar ik ben nooit fijngevoelig geweest. We wandelden heel lang tot we een rivier bereikten. Toen raakte de naamloze man mijn voorhoofd aan, prevelde iets dat ik niet verstond en hij gebood me mijn schoenen uit te doen. Dat deed ik. Hij zei mij het water in te stappen. Ik deed dat. Ik stond in dat koude water en hij haalde uit zijn zak nog een zak vol met honderden kleine, scherpe, gekartelde stenen die hij in mijn handen legde. “Deze stenen zijn je zonden”, zei hij mij, “Elke steen is een zonde.” En hij zei mij die stenen in het water te

gooien om hen te zien meegenomen te worden door de stroom. En iets in de plechtstatige houding van mijn kompanen maakte hen geloofwaardig, deed mij geloven dat, als ik het deed, ik vrij van zonden zou zijn. En dus deed ik het. Ik gooide steen na steen in de rivier. En bij elke steen voelde ik mij zuiverder. Voelde ik mij vrijer. Tot de zon onderging en de lucht gevuld werd met de kleur van distels en ik nog één steen overhad. "Gooi hem weg", zei hij. De allerlaatste steen. "Gooi hem in het water en je zal herboren zijn." Maar ik deed het niet. Ik stond daar, roerloos in het water. Een hele tijd. En ik wilde niet. En 't feit dat ik niet wilde, bleek 's mans hart te breken. Hij begon te wenen en sloeg zijn ogen op, eerst naar de hemel, dan naar mij en hij vroeg me: "Waarom?"

"Omdat deze steen Liefde is.", zei ik hem, "Deze steen is Liefde". De man en mijn kotgenoot wandelden in alle stilte terug naar het station. En ik nam de steen, en ik weet niet goed waarom, maar ik stopte hem in mijn schoen. En elke morgen deed ik dat, tot er bloed aan mijn voetzool kleefde. En daarna een blaas. En iets later en nog later was het vlees van mijn voet rond en over die steen gegroeid, en hij werd, eindelijk, voor eeuwig en altijd, een deel van mezelf.

Ik lag te slapen in mijn kamer toen mijn vader me naar beneden riep.

Lichten komen op in de leefkamer. DELIA zit in de stoel waarin ze eerder zat te poseren. HARRY en NAN staan bij de bar. ELIZABETH bestudeert het schilderij.

Wat is er?

HARRY

Je moeder en ik hebben je iets te zeggen.

NAN

Wat doet zij hier?

DELIA

ZIJ heeft een naam.

NAN

Ik ga hier niet mee door zolang zij hier is.

HARRY

Ze wil niet weg.

NAN

Smijt een reep chocolade buiten.

HARRY

Wat?

NAN

Ze springt die achterna.

HARRY

Nan.

NAN

Ze is achterlijk.

DELIA

Ik heb geen schrik voor je.

NAN

Ik heb alles gezegd. Einde van mijn pleidooi.

DELIA

Harry houdt van mij –

ELIZABETH

(naar het schilderij) Dit is goed.

ISAAC

Zijn jullie tot een beslissing gekomen?

ELIZABETH

Heel goed.

DELIA

We lopen samen weg en gaan aan zee wonen.

ELIZABETH

't Lijkt wel niet op die stoel –

HARRY

Ik heb dat nooit gezegd.

ELIZABETH

Maar 't is aardig.

DELIA

Wij gaan naar Margate! We gaan daar een klein huisje vinden en aan zee wonen.

ISAAC

Euh, Delia –

DELIA

Wat?!

ISAAC

Ik ben in Margate geweest.

DELIA

En dan?

ISAAC

't Is er bruin en grijs en heel deprimerend.

DELIA

Ok, ok! Vantor! God! Wat hebben jullie mensen toch?

NAN

Is zij wel echt?

DELIA

Doet er niet toe waar we gaan wonen want ik hou van Harry en hij aanbidt mij!

NAN

Word wakker en open uw ogen.

ISAAC

(tegen HARRY) Wat was je aan 't zeggen!?

DELIA

En ik krijg zijn kind.

NAN

Excuseer?

DELIA

Voilà.

NAN

Wat?

DELIA

't Zit vanbinnen in me, op dit eigenste moment, en 't groeit –

NAN

Harry!

HARRY

't Is niet van mij!

(*tegen DELIA*) Dat kind is niet van mij!

NAN

Wel, als ik een dollar zou gekregen hebben elke keer dat ik dat al heb moeten horen, zou ik --

HARRY

Eén dollar hebben! Je zou één stinkende dollar hebben!

DELIA

Wat wil ze daarmee zeggen??

ISAAC

Zijn jullie tot een besluit gekomen?

DELIA

Wat bedoelt ze?

ISAAC

Mag ik blijven.

HARRY

Er blijven vragen, Isaac. Er zijn bepaalde kwesties.

DELIA

(*tegen NAN*) Wat wou jij daarmee zeggen?

NAN

Vergeet het.

HARRY

(*tegen ISAAC*) Kwesties van goed en kwaad.

ISAAC

Ik versta het niet.

DELIA

(*tegen NAN*) Je bedoelt dat er nog anderen zijn?

NAN

Blijf uit mijn buurt.

DELIA

Nee.

NAN

Ik wil niet grof zijn, maar dit hier is wel mijn huis en je stinkt verschrikkelijk.

DELIA

(*tegen HARRY*) Dus hier zit je echt mee in? Met deze bloem? Deze precieuze bloemknop?

HARRY

'k Heb je gewaarschuwd.

DELIA

Deze stamper?

HARRY

Ik heb je gevraagd om weg te gaan.

DELIA nadert ELIZABETH

DELIA

Stink ik?

ELIZABETH

Een beetje.

DELIA

Wel ik heb in 't park geslapen!

ISAAC

(*tegen HARRY*) Wat zeg je nu?

HARRY

We hebben besloten, je moeder en ik, dat je mag blijven –

ISAAC

(*tegen NAN*) Dank u!

HARRY

We zullen je helpen –

ISAAC

(*tegen HARRY*) Dank u!

HARRY

We zullen je helpen, je verstoppen, *maar* –

ISAAC

Wat?

HARRY

Er zijn voorwaarden.

ISAAC

Wat voor voorwaarden?

HARRY

Strikte voorwaarden.

ISAAC

Welke voorwaarden?

ELIZABETH

(*tegen DELIA*) Je bent beter af zonder hem.

HARRY

Dit is niet gemakkelijk voor ons. Je hebt ons in een verschrikkelijke positie gemanoeuvreerd.

ISAAC

Maar jullie zijn mijn ouders!

NAN

En we willen wel van jou houden.

DELIA

(Tegen ELIZABETH) Ze “wil wel” van hem houden.

ELIZABETH

Heb je dat gehoord?

DELIA

Ik heb dat aangehaald.

ELIZABETH

Ouders.

ISAAC

Wat voor voorwaarden?!

NAN

Weet je nog toen je twaalf was en je weggelopen bent van kamp?

ISAAC

Met wat heeft dat iets te maken?!

NAN

We wilden niet dat je ongelukkig was –

HARRY

Maar we wilden ook niet dat je zou denken dat je zomaar door 't leven kon gaan en doen en laten kon wat je wou.

ISAAC

Ik was twaalf!

HARRY

Er zijn consequenties.

ISAAC

't Was op kamp!

NAN

En dan hebt je nog de beschermende factor.

DELIA

Voor wie? Voor wat? Wat bedoelt ze?

ELIZABETH

Let op.

HARRY

Heb je nog iets te zeggen: ter uwer verdediging?

ISAAC

Ter mijner verdediging?

HARRY

Voor de uitspraak.

ISAAC

Uitspraak?!

HARRY

Isaac --

ISAAC

Jullie zijn mijn ouders, niet mijn rechters!

ELIZABETH

(Tegen DELIA) Ouders, rechters, één pot nat.

ISAAC

Dit is geen proces!

ELIZABETH

(tegen ISAAC) 't Is dat wel een beetje – min of meer.

DELIA

Ooo! Mag ik griffier zijn?

NAN

Oh God.

DELIA

Wat? Ik ben daar geknipt voor. Zeg haar dat.

NAN

Controleer dat mens op twee linkerhanden.

ISAAC

Sta ik terecht? Ik kom naar jullie toe om hulp en ik word gevonnist!?

DELIA

(tegen NAN) In steno ben ik niet te kloppen. Kijk maar, je zal zien --

(tegen ISAAC) Langzaam praten.

DELIA haalt een stenoblok te voorschijn en installeert zich als de griffier in een rechtszaal.

ISAAC

Ik kom naar jullie toe voor begrip! Ik ben jullie kind!

HARRY

Maar niet doodgewoon ons kind. Je bent een menselijk wezen! En je doet dingen! Er zijn consequenties! Nu, als er verzachtende omstandigheden zijn --

DELIA

Roep een getuige op.

ISAAC

Wablief?

DELIA

Roep een getuige op. 't Is nu een goed moment om een getuige op te roepen.

ISAAC

Een getuige voor wat?!

DELIA

Ik weet niet. Voor alles wat je uitgespookt hebt.

NAN

(tegen HARRY) Heb jij geslapen met dat achterlijke wicht?

DELIA

Ik ben niet achterlijk. Alleen maar omdat ik niet weet wie "Sofie de Krokodil" is --

NAN

Waw, wat heb jij gegeten vanmorgen?

HARRY

Als je niks te zeggen hebt ter verdediging --

DELIA

Een kroongetuige. Roep een kroongetuige op.

ISAAC

Ik sta hier niet terecht!

DELIA

(mompelend) Ik moet het helaas met u oneens zijn.

ELIZABETH

Dr. Elizabeth Hilton.

ELIZABETH neemt plaats in de "getuigenbank".

ISAAC

Oh mijn God.

NAN

(tegen ELIZABETH) Ik kan me niet meer herinneren dat ik u ontmoet heb.

ISAAC

Dr. Hilton?

ELIZABETH

(tegen NAN) Denkt u eens terug.

NAN

Oh jawel! U hebt Isaac behandeld toen hij jonger was.

ELIZABETH

Dertien.

NAN

De ouderdom lijkt geen vat op u te hebben gehad.

ELIZABETH

Ik zwem.

ISAAC

Wat is hier gaande!?

NAN

Ik weet niet of zij wel met recht en rede kan spreken.

ISAAC

Welke voorwaarden!?

DELIA

(schrijvend) Trager! Trager!

NAN

Ik bedoel, echt, als zij haar werk had gedaan, zouden wij hier vandaag niet staan, of wel soms?

ELIZABETH

(terug naar HARRY) Wel, soort zoekt soort.

NAN

Ik wil gewoon zeggen.

DELIA

(schrijvend) "De ouderdom lijkt geen vat op u te hebben gehad." Wie zei er: "Ik zwem."

HARRY

U behandelde Isaac gedurende drie jaar, is dat correct?

ELIZABETH

Bij benadering.

HARRY

Hebt u iets ter zijner verdediging aan te voeren?

ELIZABETH

Hmmm, nee. Niet echt.

ISAAC

't Kan mij niet schelen wat zij te zeggen heeft!

HARRY

Niets?

ELIZABETH

Wel –

ISAAC

Wat heeft zij hier überhaupt mee te maken!?

ELIZABETH

Hij was stipt.

ISAAC

Ik heb haar nooit gemogen.

HARRY

Iets anders?

ISAAC

Ik wou daar niet naar toe.

ELIZABETH

Hij was *altijd* stipt.

DELIA

Da's al iets. Da's al heel veel. Stiptheid is een erg onderschatte kwaliteit.

NAN

Maar dat is vooral aan mij te danken. Ik moest hem brengen.

ELIZABETH

Da's waar.

HARRY

Nog iets?

ELIZABETH

Euhh, nee. Ik herinner me niet veel anders van 't hele geval. Ik zat zelf in een moeilijke periode. Ik was nieuw in het vak en mijn vader was net gestorven en wij hadden nogal een gecompliceerde verhouding –

HARRY

Dit niet.

ELIZABETH

'k Zou u meer kunnen vertellen als ik mijn notities had.

HARRY

U hebt die niet bij?

DELIA

(schrijvend) Altijd stipt.

ELIZABETH

Ik heb ze niet bijgehouden.

HARRY

Waarom niet?

ELIZABETH

Ik maakte krabbels op de zijkanten. Sommige van die dingen waren nogal beschamend. – Maar ik herinner me hem wel.

HARRY

Geen verdere vragen.

ELIZABETH stapt 'uit de bank'.

ISAAC

Welke voorwaarden!?

HARRY

Wel, als er verder niets meer ---

DELIA

Excuseer.

HARRY

Wat?

DELIA

Ik zou graag iets zeggen.
NAN

Moeten we echt naar --?

DELIA

Ik weet niet of het hier wel terzake doet, omdat ik geen flauw benul heb van wat hij beschuldigd wordt –
(*kwaad tegen HARRY*) Sommige mensen geven nu eenmaal hun geheimen niet prijs.
(*terug*) En we hebben elkaar nog maar kortelings ontmoet. Maar tijdens de duur van ons weliswaar kort onderhoud, ontdekte ik dat Isaac, als mens, getuigde van een opmerkelijke kwaliteit. Zie je, hij was ons aan 't afluisteren daarstraks, wat op zich niet echt opmerkelijk is, of gepast, in elk geval, naderhand was hij wel zo galant om mij een zakdoek aan te bieden. Ik was niet aan 't wenen, dus wees ik die af. Maar ik was wel onder de indruk. Dat soort welgemanierdheid ziet men nog zelden dezer dagen. Hij lijkt mij een uitermate knap mens, bijzonder charmant en ongemeen welbespraakt.

ISAAC

Welke voorwaarden!?

DELIA

(*gaat zitten, gemompeld*) Ondankbare.

NAN

Ik zie je graag, Isaac –

DELIA

Als dit hier voorbij is, Harry, kunnen we dan weg?

HARRY

Nee.

DELIA

Ik haat alleman.

ISAAC

Zeg me dat!

HARRY

Goed dan. Isaac, we zijn tot het besluit gekomen, je moeder en ik, na veel overleg, zijn we tot het besluit gekomen –

NAN

Ik zie je en ik herinner het me.

HARRY

Zoals ik al zei: je kan blijven –

NAN

Hoe 'k u vasthield, knuffelde.

ELIZABETH

Om bij 't onderwerp te blijven: hebben jullie al uitgedokterd wie *hem* dat aangedaan heeft, want ik ben er nog altijd van overtuigd dat de meeste –

HARRY

ZWIJG STIL!

ELIZABETH

Sorry.

HARRY

Je mag blijven ... Maar je mag nooit nog een ander kind zien.

ISAAC

Wat?

HARRY

Je zal nooit nog een ander kind aanraken.

DELIA

Oh mijn God. Hij?

HARRY

Omdat je er nooit meer, nooit meer één zult zien.

DELIA

Oh mijn god.

ISAAC

Ben ik dan een gevangene?

NAN

We zien je echt graag.

ISAAC

Dus sluiten jullie mij op?

DELIA

Hij zou in de gevangenis moeten zitten! Mensen zoals hij moeten –

NAN

We zien je graag.

ISAAC

Dus ontnemen jullie me mijn vrijheid?

HARRY

Je vrijheid niet.

NAN

We zien je graag.

HARRY

...Je ogen.

ISAAC

(gefluisterd) Wat?

HARRY

Je ogen ... Je zal nooit nog een ander kind zien.

ISAAC

.... Oh mijn God.

DELIA

Zijn ogen?

NAN

We zien je graag.

ISAAC

Nee.

DELIA

'k Begrijp het niet.

ELIZABETH

Ze gaan zijn ogen uitsteken –

ISAAC

NEE!

NAN

(zich afwendend) Het spijt me.

ISAAC

Mijn werk! Mijn leven – Wat moet er met –

HARRY

We moeten wel.

ISAAC

Nee!

HARRY

We moeten dit wel doen!

ISAAC

NEE!!

HARRY

Het spijt me.

ISAAC

NEE! DAT KUNNEN JULLIE NIET DOEN!

HARRY

We kunnen dat! De wereld ligt daar –

ELIZABETH

(vicious) Vol tanden en scherpe randen –

HARRY

Daarbuiten.

ELIZABETH

Gevuld met haat.

HARRY

Hier ben je veilig.

ELIZABETH

Tegenover jou.

HARRY

Maar we moeten wel.

ISAAC

WAAROM?!

HARRY

Om je tegen te houden. We moeten je tegenhouden!

ISAAC

Van wat?! Wat heb ik gedaan!?

NAN

Oh God.

ISAAC

IK HEB IEMAND LIEFGEHAD!

NAN

(tegen niemand) Victor is gesprongen – hij sprong uit het raam –

ISAAC

IK HAD IEMAND LIEF! IK HIELD VAN HEM!! WIE GEEFT JULLIE HET RECHT DIT
TE DOEN!?

HARRY

Isaac –

ISAAC

JE VERSTAAT HET NIET! IK HOU VAN HEM! EN WIE BEN JIJ DAN WEL OM MIJ
TE OORDELEN!? JIJ! MET AL JE MAITRESSES EN LEUGENS GESTAPELD OP
LEUGENS OP LEUGENS!

HARRY

DAT IS NIET HETZELFDE!

ISAAC

OP LEUGENS OP LEUGENS!!

HARRY

DAT IS NIET!!

ISAAC

IK HOU VAN IEMAND!!

HARRY

EEN KIND!

ISAAC

EEN WEZEN VAN VLEES EN BLOED!!

HARRY

EEN KIND! DIT IS NIET WAT IK WIL! NIET WAT IK GEWILD HEB! JIJ BENT VAN
MIJ! MIJN ZOON! IK HEB JE GEMAAKT EN JIJ BENT EEN STUK VAN MIJ! JOUW
HANDEN ZIJN MIJN HANDEN, JOUW BLOED IS MIJN BLOED EN IK HOU VAN JE!
EN *DAT* IS MIJN LAST! DAT IS MIJN STRAF! JIJ KOMT HIER VEILIGHEID
ZOEKEN? JIJ KOMT HIER OM HULP EN JIJ BENT MIJ! EN JIJ BENT BESMET! EN 'T
MOET OPHOUDEN! IK MOET DIT LATEN OPHOUDEN! IK ZAL DAT! EN HET KAN
NIET ANDERS!

ISAAC kijkt om zich heen op zoek naar hulp, maar hij vindt er geen.

ISAAC

(bijna in tranen) ... Ik hou van hem.

HARRY

Hou dan het beeld van hoe hij eruit zag in gedachten voor de rest van je leven.

NAN

We moeten wel.

ISAAC

... hij hield van mij.

HARRY

Dat doet niet ter zake.

ISAAC

(tegen HARRY) Ik weet dat, ik weet dat hij dat deed, ik weet dat.

HARRY

't Is een kind.

ISAAC

(wenend) Alstublieft.

HARRY

(zacht) Niet meer dan een kind.

ISAAC stort wenend in elkaar in HARRY'S armen. HARRY troost hem.

ISAAC

Alstublieft ...

HARRY

't Is goed.

ISAAC

Nee.

HARRY

Wij zullen ons over je ontfermen. We zullen ons altijd over jou ontfermen.

ISAAC

Nee.

HARRY

Je zal opnieuw onze zoon zijn.

DELIA

(stilletjes) Ik wil weg.

ISAAC

(tegen HARRY) Beloof je dat?

HARRY

Ja.

ISAAC

Moet je echt ...

HARRY

Dat moeten we.

DELIA

(stil tegen ELIZABETH) Ik wil hier weggaan.

ELIZABETH

Wat?

DELIA

Ik wil weg.

ELIZABETH

En Harry dan?

DELIA

Ik heb me vergist. Ik ken hem niet.

ELIZABETH

Goed zo.

DELIA

Deze man. Ik heb gezien wat ik wou zien.

ISAAC

(tegen HARRY) En als ik nu eens beloofde ... ?

HARRY

Nee.

HARRY en ISAAC blijven elkaar omarmen, ISAAC schreiend, HARRY streelt zijn haren. Langzaam neemt DELIA haar reiskoffer en wandelt dan naar voren om het publiek aan te spreken.

DELIA

Ik heb in een nachtmerrie geleefd. En ik dacht dat ik ergens een plaats kon vinden om vrijuit te ademen, een veilige plaats. Maar ik heb me vergist. De wereld is vol gewette messen en ik heb alleen maar mezelf. En mijn kind, dat nu gelukkig slaapt. Beschermd.

ELIZABETH

Het zal u goed vergaan.

DELIA

En mijn baby?

ELIZABETH

Ik zal u helpen.

DELIA

Dat apprecieer ik. Ik ben u dankbaar. Maar ik weet niet of ik je wel kan vertrouwen.

ELIZABETH

Waarom niet?

DELIA

Ik ben niet zeker dat je niet denkbeeldig bent.

ELIZABETH

(zachtjes) Delia. Tijdens mijn lange carrière als dokter, heb ik toch één à twee dingen kunnen vaststellen.

DELIA

En?

ELIZABETH

En ik heb moeten concluderen dat ... denkbeeldige ouders beter zijn.

ELIZABETH raakt DELIA'S haar aan en wandelt door de deur naar buiten.

Tot ziens, Isaac.

HARRY verbreekt zachtjes de omhelzing tot ISAAC weer op zijn benen staat. HIJ begint hem weg te leiden uit de kamer. ISAAC houdt halt.

HARRY

Isaac?

ISAAC kijkt naar hem.

Kom mee met mij.

ISAAC kijkt traag naar de kamer om zich heen. Dan richt hij zich tot het publiek.

ISAAC

Afgelopen nacht. Ik droomde dat ik heel beroemd was. Ik was een groot kunstenaar en ik werd omringd door onbeschrijflijke schoonheid. En er waren kinderen. En er was één kind dat meer licht weerspiegelde dan de andere. Meer licht dan ik ooit kan schilderen. Meer licht ... en als ik mijn ogen sluit ... kan ik dat kind zien.

HARRY

Kom.

HARRY leidt ISAAC de trap op, de scène af. NAN gaat naar de bar en neemt een borrel.

ELIZABETH

Delia?

DELIA

Waar. Waarheen?

ELIZABETH

(bij de deur) We hebben een hele wereld om uit te kiezen.

DELIA

Goed. Maar laat me niet slapen. Ik weet dat ik dan dromen krijg.

ELIZABETH

We praten de nacht door.

DELIA

Dank u.

(tegen NAN) Tot ziens. Het spijt me als ik u tot last was. U was niet echt tastbaar voor mij.

DELIA voegt zich bij ELIZABETH en zij verlaten de scène. NAN drinkt haar borrel op en zet het glas op de bar. Zij steekt langzaam over naar de zetel en kijkt de kamer rondom. Een lichtverandering duidt het verglijden van de tijd aan en door de ramen heen zien wij dat het avond is. ZIJ gaat langzaam zitten, maakt het zich gemakkelijk in de zetel en legt dan haar handen over haar buik, als wou ze het kind dat ooit in haar schoot vertoefde, weer wil voelen. Nog een lichtverandering. 't Is nu midden in de nacht en ZIJ wordt nu alleen verlicht door een kamerlamp naast de zetel, dobberend op de duisternis. Desgewenst horen we een verre klok die driemaal slaat. HARRY komt weer binnen, vanachter haar.

HARRY

Het is volbracht.

NAN

(niet naar hem kijkend) Wat?

HARRY

Het is volbracht.

NAN

Is dat zo?

HARRY

Ja.

NAN

Oh.

HARRY

..... 't Is volbracht.

NAN

Alles goed met hem?

HARRY

Ja.

NAN

En met jou?

HARRY

Wat?

NAN

Alles goed?

HARRY

Ja.

NAN

Goed.

HIJ gaat bij haar zitten.

Dank u.

HARRY

Hij slaapt.

NAN

Goed.

HARRY

Ik ben moe.

NAN

Hadden we gelijk?

HARRY

Ik denk het wel.

NAN

Goed.

HARRY

Dat hadden we.

NAN

Harry?

HARRY

Wat?

NAN

Hoe moeten we verder leven?

HARRY

Wat?

NAN

Hoe moeten we verder leven?

HARRY

We moeten.

NAN

Hiermee?

HARRY

Ja.

NAN

Hoe?

HARRY

't Zal ons kind zijn.

NAN

Ik weet niet.

HARRY

Ik zal je helpen.

NAN

Ik weet niet.

HARRY

Ik wel.

NAN

(hem aankijkend) Goed.

HARRY

Ik zal je helpen.

ZIJ ontspant in zijn armen en hij troost haar.

NAN

Verlos mij, Harry.

HARRY

Dat zal ik.

DOEK